

ОСИГУРАЊИКА

ГЛАС

ГОДИНА XLII • БРОЈ 6 • БЕОГРАД, 31. МАРТ 2011. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Драгана Калиновић,
директор РФ ПИО
ФОНД ЈЕ ВЕЛИКО
ПРЕДУЗЕЋЕ

Потрошачка корпа по
прописима ЕУ
ЧЛАН МАЊЕ,
ТРОШАК ВЕЋИ

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0700/017-017

ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА
011/30-60-680
0 – 24h

Atomska Banja
GOBINTA TERAPIJA
SPL

- 10 % popusta u zimskom periodu,
- Mogućnost plaćanja na 5 rata
- Na 10 pensiona, 11-ti gratis

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Ика Митровић,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Д.О.О. Комазец, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Првог дан пролећа у Београду је основан необичан клуб бодрог назива „Оптимизам“. У програму пише да клуб окупља разумне оптимисте који су свесни проблема са којима се суочавамо, али су довољно храбри и решени да нешто предузму. У тешким животним околностима многи квалитетни људи који чине напоре да нешто побољшају повлаче се и у сталном су искушењу да одустану. Свесни тога, чланови клуба наглашавају да не заступају лажни већ истински оптимизам и активно деловање свих који верују у могућност решења ма како ситуација била сложена. Међусобна подршка би требало да да снагу да се из владајућег песимизма тргнемо и схватимо да много доброг и лепог има у нама, у нашем најближем окружењу и у једном обичном дану у Србији.

Реч оптимизам потиче од суперлатива глагола који значи добро, па се ова појава и дефинише као нада и вера у будућност, односно као очекивање да ће одређена ситуација имати најбољи од могућих исхода. Иако се чини да су код нас, сматрајући ситуацију безнадежном, чак и највећи оптимисти одавно посустали, а они малобројни се сматрају лакомисленим и неодговорним, треба рећи да позитиван став према животу има много ве-

ћи значај него што му се уобичајено придаје. Оптимизам је најснажнији одбрамбени механизам, слажу се сви лекари, и сасвим сигурно доприноси добром здрављу. Идеја о самооздрављењу подстицаном позитивним ставом према животу заокупља стручњаке већ дуго и заснива се на конкретним научним доказима, везаним за веће лучење хормона среће и мању продукцију хормона стреса. Једно од најсвеобухватнијих истраживања, вршено у САД од 1970. до краја деведесетих година прошлог века, показало је да оптимисти живе дуже, односно да став према животу може значајно утицати и на његово дужину.

Ако, дакле, верујете да је могућност контроле у вама, односно да можете властитим способностима и трудом утицати на збивања и ситуације, та вера ће вам помоћи да истрајете и превазиђете кризу. Због тога оптимисти боље пролазе у животу, привлаче позитивне људе и енергију и лакше решавају животне тегобе. Имајте то у виду кад вас обузме осећај безнађа – оптимизам се гаји, а позитивне мисли се морају чувати, као нека резерва, за црне дане. Зато се стално треба подсећати да није сваки облак знак надоласеће олује и да оптимисти живе лепше, а богати и дуже.

М. Јовановић

Београђани дочекали пролеће

У суботу, 26. марта, великим карневалом у Кнез Михаиловој улици почела је мартовска „Београдизација Београда“, којом је симболично прослављен долазак пролећа. Сви шетачи који су се око поднева ту затекли имали су прилику да уживају у шареној и веселој поворци која се од угла Рајићеве и Кнез Михаилове кретала до „Руског цара“, где је потом наступио оркестар Гарде. У поворци су корачала деца из београдских вртића, волонтери „Дадова“ и Ново-београдске културне мреже, артисти на штудлама и клоннови, а предводио их је оркестар полиције и коњичке патроле. На три места у најпознатијој београдској улици свирали су и оркестри средњих музичких школа „Др Војислав Вучковић“ и „Амадеус“, као и Основне музичке школе „Владимир Ђорђевић“. Од 10 часова ујутру на Бајлонијевој, Палилулској, Каленић пијаци и Зеленом венцу волонтери су чинили леп гест за старије суграђане и помага-

ли им да однесу воће и поврће до куће. На Главној железничкој станици у подне волонтери су сачекали међународни воз из Загреба, уз оркестар 30 музичара школе „Др Војислав Вучковић“, под диригентском палицом Стевана Ковачевића. „Београдизација Београда“ је акција оживљавања културне сцене града и очувања традиционалних вредности која се, у извршној продукцији „Дадова“, спроводи већ осам

месеци сваке последње суботе у месецу. Акција је дан када би свако у Београду требало да обавезно уради бар једну ствар због које ће се осећати боље, а која је ништа друго до одраз лепог васпитања – да помогне комшијама, да се нађе старима на улици или мајкама са децом, да се обавезно заустави пред пешачким прелазом, или да уступи место старијима у аутобусу.

Ј. Оцић

ДРАГАНА КАЛИНОВИЋ, ДИРЕКТОРКА РФ ПИО

Фонд је велико предузеће

так обезбеђујемо кроз дотације из буџета, јер је држава гарант за редовну исплату пензија. И постојећи и будући пензионери могу бити сасвим мирни, јер нико неће и не може довести у опасност исплату њихових припадности.

Наравно, да бисмо могли да обављамо основну делатност морамо обезбедити адекватне предуслове за добро функционисање Фонда и исплату плата запосленима. Средства за

Последњих недеља Републички Фонд ПИО био је врло присутан у нашим медијима. Интересовања новинара била су различита и односила су се на евентуални ризик у редовној исплати пензија, на инвалидске пензије, затим на високе трошкове обраде документације у Фонду, јавне набавке, плате запослених, као и на број чланова УО и њихове накнаде. То је био и повод за разговор са директорком Фонда ПИО, Драганом Калиновић.

Да ли можете нашим читаоцима да објасните начин на који је организовано финансирање и исплата пензија и како је то повезано са редовним функционисањем и финансирањем Фонда?

Основна делатност Фонда за пензијско и инвалидско осигурање је да омогући осигураницима да остваре неко од права из пензијског и инвалидског осигурања и да омогући корисницима исплату тих права. Ни у једном моменту исплата пензија и осталих права из пензијског и инвалидског осигурања није дошла у питање. Познато је да се средства за исплату пензија обезбеђују првенствено из прихода Фонда, односно из наплаћених доприноса, а оста-

ове намене дефинисана су Финансијским планом и нису ни од каквог утицаја на исплату пензија. Ефикасан рад и добар углед Фонда је мој задатак. Показатељи успешности, као што је познато, јесу ефикасност, економичност, рентабилност, продуктивност и јавност рада. Све су то врло мерљиви показатељи, и у руковођењу и управљању Фондом их спроводим на најисправнији начин. Дакле, у функционисању Фонда предност има струка, а то значи да нема простора спекулацијама о угрожености исплате пензија.

Било је доста речи и о инвалидским пензијама. Да ли постоји икаква могућност да ове пензије буду додељене на незаконит начин?

Да би се могућности за евентуалне нерегуларности свеле на минимум, у Фонду ПИО постоје контролне мере које спречавају такве појаве. Једна од мера је и та да је позивање осигураника на лекарски преглед централизовано, односно да се сви позиви шаљу из Београда. Затим, ни осигураник ни лекар до самог прегледа не знају ко је коме додељен, а и лекар ревизор се такође одређује методом случајног избора (централизована ревизија). Уз редовне механизме које и закон прописује (обавезан кон-

Држава гарант за пензије

Председника Управног одбора РФ ПИО, Драгослава Ђукановића, питао смо шта мисли о актуелним дешавањима:

– Очигледна је намера појединих медија да наруше углед Фонда, да нам отежају рад и нормално функционисање. Медијске спекулације и

тенденциозне рачунице су у једном моменту довеле до тога да се створи сумња у систем исплате пензија. Такво узнемиравање јавности и изношење алармантних најава без основа, неодговорно и нетачно, апсолутно је недопустиво. Као председник Управног одбора Фонда постављам питање одакле право било коме да гласира у јавност информације и оцене које немају покрића у финансијским плановима РФ ПИО за 2011. годину, нити у буџету Републике Србије за 2011, јер не треба заборавити да Финансијски план Фонда доноси његов УО, уз сагласност Народне скупштине, и да он представља део буџета Републике Србије, као и део буџетског система. Истовремено, у складу са актима Фонда, Управни одбор РФ ПИО је на седници од 13. 12. 2010. донео и пројекције Финансијског плана Фонда за 2012. и 2013. годину. Зато се поставља питање на који други начин би се „чвршће“ обезбедила гаранција државе за исплату пензија. Односно, има ли веће гаранције за редовну исплату пензија? Пензије се исплаћују редовно, сваком пензионеру онолико колико му законски припада према уплаћеним доприносима током радног века, и тако ће и остати. Права из области пензијског и инвалидског осигурања увек је утврђивала и уређивала држава, у зависности од своје економске моћи у моменту када су та права законом утврђивана. Уосталом, држава је по закону гарант за исплату пензија. А та средства за исплату пензија и накнада за више од 1,65 милиона пензионера обезбеђују се једним делом из доприноса које послодавци уплаћују за запослене (у висини од 52 одсто), а другим делом из буџета Републике Србије. Што се мене тиче, интересантна је тема зашто је однос прихода Фонда и дотираних средстава такав какав јесте, односно зашто доприноси нису значајније заступљени. Уосталом, и Управни одбор поставља иста питања: зашто учешће доприноса није у већем проценту и зашто је око 200 милијарди неуплаћених доприноса на име пензијског и инвалидског осигурања, зашто је одузето овлашћење Републичком фонду да самостално утврђује стопу доприноса, затим питање повезивања стажа и да не набрајам даље. Међутим, сва ова питања не би требало насловљавати на Фонд. Фонд не треба да сноси последице високе стопе незапослености и понашања појединих послодаваца који из разних разлога не уплаћују допринос за пензијско и инвалидско осигурање. Подсетио бих само да је у годинама када је стопа доприноса била преко 30 одсто, однос пензионера и запослених био 1:5,8. Као председник Управног одбора Фонда, значи као неко ко је добро упознат са начином рада ове институције, тврдим да су све одлуке донете једногласно од стране УО, да су оне законите и да Управни одбор даје максималну подршку тренутном руководству – рекао је за „Глас осигураника“ Драгослав Ђукановић, председник Управног одбора РФ ПИО.

Г. О.

тролни преглед у року до три године, који реализује лекар који није вештачио приликом доделе пензије), ово су наши превентивни механизми који би требало да онемогуће било коју врсту злоупотребе. Чак и ако се догоди неки такав случај, као што је било недавно, то је само на нивоу личне одговорности и незаконитог деловања, а никако системски пропуст, јер смо такве могућности свели на минимум. У најскоријем периоду оцене радне способности ће се комплетно централизовати, тако да ће прегледи бити обављани у три велика центра – Београду, Нишу и Новом Саду, што ће додатно онемогућити било какве злоупотребе.

Да ли подаци о обради документације у Фонду заиста заслужују толико интересовање медија?

Фонд је највеће предузеће у Србији, са највећим бројем корисника услуга, односно са 4,5 милиона осигураника, корисника и послодаваца. На годишњем нивоу „произведено“ између 22 и 25 милиона нових докумената. Закон нас обавезује да комплетну документацију чувамо трајно и ваљано, а предуслов за то су архивски капацитети које немамо, као и потреба да нам ти подаци буду стално доступни. То је могуће само ако су преведени у дигиталну форму. Данас Фонд располаже са 150 милиона дигиталних слика и више од 40.000 микрофилмских ролни, односно са око 200 милиона аналогних слика. У електронски формат потребно је превести још 400 милиона папирне документације, односно 40 километара правилно поређаних досијеа. За ове послове Фонду је исплативије да користи екстерне услуге, мада се до сада већ доста урадило на томе да ове услуге Фонд обавља сопственим капацитетима. Наиме, због тенденције даљег смањења броја запослених у државној управи, пројектованих трошкова, недостатка одговарајућег простора и обима инвестиције у опрему, софтвер, репроматеријал и одржавање система, није

сасвим рационално послове микрофилмовања и скенирања организовати у оквиру Фонда. Нарочито када се има у виду да ће се због усвајања европских стандарда у дугорочном чувању документације искључити микрофил-

мовање као један од облика чувања документације. Фонд мора да посвети посебну пажњу томе да све до сада урађено буде компатибилно и употребљиво, како се не би угрозио континуитет рада институције у којој се већина докумената односи на права грађана и активно се користи више од 40 година. Послови обраде документације су споредни послови у Фонду, али условљавају брзину и квалитет обављања наше основне делатности – остваривање

права и исплата тих права.

Да ли Фонд обезбеђује транспарентност у поступцима јавних набавки?

Поступци јавних набавки у Фонду спроводе се по закону, а искључиво у складу са усвојеним Планом јавних на-

у сваку позицију од момента планирања до учињеног расхода. Органи управљања су увек и у целини упознати са пословањем Фонда, па дакле и са Планом јавних набавки. Овим актима је обезбеђено наменско трошење средстава, које је, морам признати, врло рестриктивно и у складу са економским окружењем, и, с друге стране, пуна транспарентност у спровођењу набавки.

Плате запослених такође су биле предмет медијског интересовања. Можете ли нам дати тачне податке о платама?

Неколико закона нас обавезује на јавност података о платама у Фонду, тако да су наше плате, појединачно и збирно, у сваком моменту презентоване на сајту РФ ПИО. Опредељене су на основу уредбе Владе и у нивоу су плата осталих државних органа. Просечна нето плата у Фонду је 46.662,00 динара, односно у бруто износу 65.313,00 динара. Трбало би имати у виду податак да 56 одсто запослених у Фонду има високу или вишу школу. У укупним расходима Фонда плате за преко три хиљаде запослених у Фонду учествују са 0,75 одсто, трошкови пословања Фонда са 0,54 одсто, а инвестиције са 0,06 одсто. Дакле, сви трошкови неопходни за пословање Фонда чине 1,35 одсто укупних расхода. Поређења раду, у земљама Европске уније овај однос је око три одсто.

Медији су често постављали питање броја чланова Управног одбора Фонда и висине њихових накнада. Имате ли коментар?

Број и структуру чланова Управног одбора Фонда дефинише Закон о пензијском и инвалидском осигурању. Управни одбор функционише као трипартитно тело, које чине представници корисника, осигураника и послодаваца – социјалних партнера Фонда. До стварања јединственог и консолидованог РФ ПИО, 2008. године, постојала

Ефикасност

У 2010. је укупно примљено више од 500.000 захтева за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, с тим што је за решавање било још 123.000 захтева пренетих из 2009. године. Од укупног броја захтева решено је више од 558.000 (89 одсто), а остало је нерешено 68.850 захтева које смо пренели у ову годину. Ово показује да је ефикасност у првостепеном решавању по свим правима била готово дуплирана у односу на 2009.

Од укупног броја решених захтева у 2010. години, у законском року до 60 дана решено је 66 одсто, што је знатно побољшање у односу на 2009, када је овај проценат износио 61 одсто.

су три управна одбора (Фонда самосталних делатности, Фонда пољопривредника и Фонда запослених) са укупно 33 члана. У сва три фонда су биле заступљене исте асоцијације. Ако се некоме учинило да је број од 21 члана у УО Фонда много, имао је прилику у вишемесечним припремама и изради предлога измене и допуне Закона о ПИО да то питање кандидује законодавцу. Због тога је нарочито нецелисходно такво питање сада упућивати нама.

Накнаде за чланство у Управном и Надзорном одбору обрачунавају се и исплаћују по Одлуци Управног одбора о утврђивању накнаде за рад чланова Управног и Надзорног одбора, од 5. 12. 2008. године. По тој Одлуци, накнада за члана УО једнака је просечној заради на нивоу Републике, а за председника увећана за 50 одсто.

Да ли бисте нешто истакли на крају нашег разговора?

Поново инсистирам на томе да се значај Фонда сагледава кроз бројну популацију којој пружамо услуге, односно 4,5 милиона осигураника, корисника и послодаваца, и обим средстава за исплату пензија и осталих накнада, који у овој години износи више од 490 милијарди динара. Неопходно је да рад такве институције буде јаван, а задатак руководства је да то и омогући. Јавност рада обезбеђујемо и у комуникацији с новинарима, тако што на свако новинарско питање упућено Фонду одговарамо брзо, тачно и прецизно. Чак и на питања која већ по формулацији упућују на намеру извођења погрешних закључака. Не постоје подаци нити информације из рада Фонда које прикривамо, нити из основне делатности, а ни по питањима наменског трошења средстава, као што су јавне набавке утврђене Планом. Када је Фонд у питању – нема места за произвољност и одговорно тврдим да се све ради по закону и усвојеним процедурама.

Редакција Гласа осигураника

ЗАКОНСКЕ ПРОМЕНЕ УСЛОВИЛЕ ИЗМЕНЕ И У ПРОГРАМСКИМ РЕШЕЊИМА

Тимски рад уродило плодом

Закон о изменама и допунама Закона о ПИО изискивао је и промену у програмским решењима у Фонду да би нове законске одредбе могле да се спроводе у пракси, каже за наш лист Ђорђе Танкосић, помоћник директора за ИТ у Сектору за остваривање права из ПИО.

– Урађена је допуна упутства о начину уношења података у матичну евиденцију о корисницима права из ПИО. Био је то комплексан посао на коме су сарађивале колеге не само из Дирекције, него и из Покрајинског фонда. Да бисмо могућност грешке свели на минимум, направљене су измене у самом програму тако што су у њега „уграђени“ инструменти формалне и логичке контроле који онемогућавају да референти приликом рада, односно уноса података, погреше. Једноставно, ако се укуца нетачан податак, програм сигнализира да је у питању грешка, тако да референт одмах може да је уочи и исправи. Такође, с обзиром на то да ће и професионална војна лица спадати у цивилно осигурање од 2012, морали смо да уведемо и шифре за ове осигуранике, тако да ћемо убудуће имати четири категорије осигураника – запослене, осигуранике самосталних делатности, пољопривреднике и професионална војна лица – наводи наш саговорник.

И промењени услови за остваривање права на пензију захтевали су да се одради обиман посао у области информатичке подршке да би могла да се доносе решења према новим прописима.

– Један део тог посла се односио и на промене у вези са осигураницима из члана 42 који остварују право на пензију под посебним условима, односно на полицијске службенике (униформисана овлашћена службена лица, службеници који обављају сложене, специфичне послове), запослене у Министарству спољних послова, припаднике БИА, Војнообавештајне агенције, запослене у Управи за извршење кривичних санкција, овлашћена службена лица Пореске полиције, професионална војна лица... Ти осигураници остварују право под различитим условима, дакле за њих не важе исти услови као за остале осигуранике па је и то, такође, морало да се програмски реши, то јест да се уграде нове шифре за попуњавање П-пријава, као и формалне и логичке контроле овим осигураницима – каже Ђорђе Танкосић.

Промена одређених чланова у Закону условила је и израду новог нацрта решења.

– Добар пример је израда решења којима се само утврђује потпуни губитак радне способности без утврђивања права на инвалидску пензију и одређивања њене висине. Програмски су извршене и велике измене у обрачуна висине пензије. Додати стаж за инвалидност од 1. 1. 2011. године рачуна се од дана пре-

станка осигурања уколико је тај дан већи од дана утврђене инвалидности; највиши износ пензије одређен је тако што је лични коефицијент смањен са 4 на 3,8, а унете су и гарантоване зараде и најниже основице осигураницима који од 1. 1. 1994. године немају утврђену зараду – објашњава Танкосић.

Такође, и свако ново усклађивање пензија (од 1. 12. 2010. од два одсто) значи и додатни посао за ИТ стручњаке који то морају програмски да реше да би сви корисници право-времено примили нове износе пензија.

Од 1. јануара ове године утврђени су нови најнижи износи пензија, односно 9.000 динара (за пољопривреднике) и 11.487 динара (за запослене и осигуранике самосталних делатности). Корисницима који већ примају најнижи износ пензије неће се доносити нова решења са новим износом од 1. јануара ове године. Исплатна служба ће им одредити нов најнижи износ пензије без доношења решења, сазнајемо од нашег саговорника.

– Решења ће се доносити само корисницима који до сада нису примали најнижи износ пензије, па им се он сада први пут одређује. Оваквих корисника из категорије пољопривредника има око 2.800, а из категорије запослених и самосталних делатности 4.800. Припремили смо нове нацрте за утврђивање најниже пензије код ових пензионера и њима ће радници филијала урадити решења. Реч је о пољопривредницима који су до сада имали пензију вишу од 8.552 динара а нижу од 9.000, као и о корисницима из категорије запослених и самосталних делатности чији је износ пензије прелазео 11.309,99, а био је нижи од 11.447,81 динара. Програмски је решено и ново снижавање старосне границе по члану 20 Закона о ПИО – рекао нам је на крају помоћник директора за ИТ у Сектору за остваривање права из ПИО, Ђорђе Танкосић, и нагласио да су све ове измене плод сарадње са колегама из Сектора за информационе технологије: Владом Милошевићем, Ђорђем Љубичићем, Вером Кргушић, Градом Миловановићем и Драгољубом Петровићем.

Јелена Оцић

Помоћ београдским пензионерима

Помоћ најугроженијим пензионерима у Београду од 4.000 динара добили су ових дана корисници чија примања износе 15.133 динара или су нижа од тога.

Ово је, иначе, укупно десета рата која се исплаћује београдским пензионерима са ниским примањима, а прва у 2011. години и добиће је 65.248 корисника.

За исплату прве рате помоћи из градског буџета издвојен је 261 милион динара.

Фестивал „Деца дарују шуму“

Поводом Светског дана шума, 21. марта, у Београду је, на врху Звездарске шуме, одржан необичан фестивал дечијег стваралаштва „Деца дарују шуму“.

Фестивал под слоганом „Пусти машти на вољу“ посвећен је почетку пролећа, Светском дану шума и Међународној години шума.

Ова смотра дечијег стваралаштва није била такмичарског карактера, а посетиоци су могли да погледају изложбу цртежа, рукотворина, кућица за птице, фотографије и радове на тему заштите животне средине. Присутне је забављало фолклорно друштво Основне школе „Вељко Дугошевић“, флаутисти Музичке школе „Јосип Славенски“ и ученици Основне музичке школе „Владимир Ђорђевић“, а најмлађи су извели представу под називом „Добро дрво“. Сви учесници су добили и еколошки стрип, посвећен Звездарској шуми, едукативну брошуру „Све(т) је у нашим рукама“, као и часопис „Таленти“.

Београд са 12 звездица

Пре неколико дана Београд се, као носилац специјалног признања „Град са 12 звездица“, придружио „одабраном“ друштву досадашњих добитника – Бриселу, Паризу, Стразбуру и Лозани. Ово признање, које додељује Савет Европе, наша престоница је добила за резултате постигнуте током обележавања Европске недеље локалне демократије.

Кејт Витмор, председник Конгреса локалних и регионалних власти Савета Европе, уручио је на свечаности у Стразбуру ово престижно признање Данку Рунићу, директору Агенције за европске интеграције, и том приликом је нагласио да је главни град Србије показао велику посвећеност у промоцији локалне демократије.

Рунић је рекао да је признање резултат вишемесечног труда запослених у Градској управи града Београда, али и ангажовања великог броја организација цивилног друштва, и истакао да вредна награда представља подстрек и мотивацију за даље учешће главног града у овој иницијативи.

Помоћ бебама у Србији

Кроз пројекат главног града „Београдски беби клуб“ пет хиљада породица широм Србије добиће до краја године беби пакете на поклон. До сада су ове пакете, који садрже све што је неопходно за прве бебине дане, примиле 3.173 новопечене маме у Београду, а прве породице изван Београда којима су подељени ови поклони су из Раче.

До краја године беби пакете ће добити и породице у Црној Трави, Блацу, Власотинцу и другим најсиромашнијим општинама у Србији, а по речима Татјане Пашић, помоћнице градоначелника Београда, борба за natalitet и брига о најмлађима један је од најважнијих сегмената социјалне политике коју град данас спроводи.

Шест стотина оброка дневно

У народној кухињи Градске организације Црвеног крста Крагујевца и ове године припрема се 600 оброка дневно за 276 углавном вишечланих породица. Иако је захтев за бесплатан оброк предало још 150 породица, у Градској управи Крагујевца кажу да су средства ограничена и да неће моћи свима да изађу у сусрет.

За функционисање народне кухиње у Крагујевцу ове године је издвојено десет милиона динара, а стална поскупљења основних намирница додатно отежавају набавку довољних количина хране. Посебан проблем представља и исхрана 23 бебе из породица које се хране у народној кухињи, којима су потребне кашиче и млеко у праху.

Поред народне кухиње, Градска управа Крагујевца финансира и ђачке кухиње са три хиљаде оброка, а за те намене ће ове године бити издвојено дванаест милиона динара.

Фебруарска плата нешто виша

Просечна нето плата запослених у Србији у фебруару је износила 35.538 динара и номинално је виша за четири одсто него у јануару, саопштио је Републички завод за статистику. Када се урачуна месечна инфлација, плате су у фебруару реално биле више за три одсто него у претходном месецу.

Зараде са порезима и доприносима у фебруару су у просеку износиле 49.394 динара, што је за 4,2 одсто номинално више него у јануару, а реално за 2,7 одсто.

У фебруару је просечна бруто зарада, у поређењу са истим месецом прошле године, номинално била виша за 10,1 одсто, а реално нижа за 2,2 одсто. Просечна нето зарада је номинално била виша за 9,9 одсто, а реално нижа за 2,4 процента.

Исплата пензија

Исплата другог дела фебруарске пензије корисницима из категорије запослених почела је 25. марта.

Бившим пољопривредницима други део фебруарских принадежности исплаћује се од 19. марта.

Самосталци ће своје целе мартовске пензије примити 2. априла.

Сајам аутомобила

Међународни салон аутомобила, заједно са Међународним сајмом мотоцикала и бицикала „Moto-passion“, отворен је на Београдском сајму 25. марта и трајаће до 3. априла. На простору од 35.000 квадратних метара представило се 450 излагача са 37 аутомобилских брендова, а први пут су се појавиле компаније Фијат Аутомобили Србија, Инфинити и Чери.

На 49. Међународном салону аутомобила посетиоци су имали прилику да се упознају са широким палетом нових модела, чак 85, најпознатијих светских аутомобилских компанија, а највећу пажњу су привукли они који су приказани премијерно.

Информативна агенција за пољопривреднике

Ана Томанова Маканова, потпредседница Владе Војводине и покрајинска секретарка за информације, 17. марта, у Мастер центру Новосадског сајма званично је пустила у рад нову информативну агенцију „Агросервис“ која ће се бавити информисањем јавности из области пољопривреде.

– Врло мало информација је долазило крајњем кориснику и произвођачу о стању пољопривредних производа на берзи, откупу, ценама и свему ономе што је везано за аграр. Сада се та ситуација мења јер ће сви они свакодневно на сајту www.agroservis.rs бити обавештени о свему што их занима – рекла је потпредседница војвођанске владе.

Ана Томанова Маканова је овом приликом потписала и протокол о сарадњи са представницима „Агросервиса“, Задружног савеза Србије, Продуктне берзе из Новог Сада и са Асоцијацијом пољопривредника.

Пољопривредници добили кредите

Конкурс за шест повољних кредитних линија за куповину нове пољопривредне механизације, набавку нових система и опреме за наводњавање, набавку заштићених башта и опреме у њима, подизање вишегодишњих засада воћа, набавку пчелињих ројева, нових кошница и опреме у пчеларству, као и за подизање вишегодишњих засада винове лозе и опрему у виноградарству, о чему је наш лист већ писао, успешно је окончан. Двеста девет војвођанских пољопривредника је, 18. марта, у препуној сали покрајинске Скупштине потписало уговоре са представницима Фонда за развој пољопривреде Војводине о коришћењу ових кредита. Додељено им је укупно 1,5 милиона евра, а Фонд припрема отварање још четири кредне линије, такође са ниским каматама и повољним грејс-периодом.

ПОЧЕЛА СА РАДОМ ЈОШ ЈЕДНА ИСПОСТАВА ФИЛИЈАЛЕ ПАНЧЕВО

Услуге Фонда приступачније и грађанима Ковачице

Око 30.000 житеља из осам насељених места општине Ковачица имају могућност да, од 16. марта ове године, остваре права из пензијско-инвалидског осигурања у свом месту, пошто је панчевачка Филијала Републичког фонда ПИО отворила испоставу у згради друштвено-политичких организација.

Према речима Славка Имрића, директора Покрајинског фонда ПИО, уместо да путују тридесетак километара у матичну филијалу у Панчеву, око 6.000 осигураника и више од 4.000 пензионера из општине Ковачица сада могу да скоро 90 посто послова из делокруга рада Фонда обаве у локалној канцеларији. У испостави ће имати могућност да сваког уторка и среде, од 8 до 14 часова, провере да ли су пријављени на осигурање, колико имају радног стажа и да ли су им уплаћени доприноси за ПИО. Затим, моћи ће да поднесу захтеве за остваривање права, да се пријаве и одјаве са осигурања, као и да потражују различите потврде о осигурању и висини пензија.

Пензионери ће моћи да проверавају и остале податке везане за исплату пензија, као и да пријаве промену адресе, промену банке итд. У испостави се једино неће доносити решења о правима из ПИО. Међутим, сваке последње среде у месецу биће обезбеђена стручна помоћ дипломираног правника за све који желе да се више информишу о својим правима из делокруга рада Фонда.

– Наравно, уколико се, на основу праћења рада покаже да постоји потреба за већим бројем радних дана за обављање наше делатности, ми

Са отварања испоставе

ћемо се организационо томе и прилагодити – нагласио је Славко Имрић приликом отварања канцеларије у Ковачици.

Мр Слободан Гамбер, помоћник директора Покрајинског фонда, напоменуо је да је ова испостава повезана са централним рачунаром у Новом Саду, тако да се из ње, осим директног приступа свим базама података, могу, рецимо за потребе пензионерских и инвалидских организација, урадити и неки статистички извештаји и табеле.

– Локална самоуправа уступила је Фонду ПИО своју канцеларију на бесплатно петогодишње коришћење, уз обавезу Филијале Панчево да измирује режијске трошкове. Погодност за мештане је и та што се у ужем кругу наше испоставе налазе и друге државне институције које су им важне приликом остваривања одређених права. Желим да кажем и то да на рад

у испоставама увек распоредимо квалитетне, искусне и свестране раднике. Тако смо поступили и у Ковачици, где ће грађанима услуге из пензијско-инвалидског осигурања пружати Сузана Ђоковић, виши референт матичне евиденције, која је у Филијали Панчево већ радила на пословима које ће сада обављати у испостави – обавестила је присутне Саша Дрчелић, директорка Панчевачке филијале.

Према речима Сузана Ђоковић, услови рада у Ковачици су добри, а кроз контакте са клијентима Фонда из ове општине закључила је да су и они задовољни отварањем испоставе и радним амбијентом у њој.

Весна Величков, координатор МЕ у Филијали Панчево, најавила је да ће осигураници овде моћи да предају и М-4 образце, а периодично ће један или више правника долазити да их на лицу места и иконтролишу.

С друге стране, и председник општине Ковачица, Мирослав Кришан, позитивно је оценио овај искорак Фонда ПИО према грађанима његове општине. Кришан, такође, сматра да се канцеларија испоставе налази у адекватној згради у којој су, између осталих, и просторије Општинског удружења пензионера Ковачица. Они су се највише залагали и ангажовали да се испостава отвори.

Слободан Павићевић, председник овог удружења, каже да су се пензионери највише обрадовали пошто ће сада уштедети и време, а и новац који су трошили на путовање у Панчево да би обавили своје послове у Фонду ПИО. Исто мисле и привредници из Ковачице, Шандор Матановић, Клара Бапка и Јарослав Хрубик, који су нагласили да ће након отварања испоставе и они бити ефикаснији у свом послу.

Мирослав Мектеровић

Члан мање, трошак већи

Просечна српска породица се сада рачуна као трочлана, али издаци за основне намирнице и даље су већи од прихода

Да ни потрошачка корпа није више оно што је била, нити може остати по старом када се све у земљи мења у складу са прописима Европске уније, сведоче промене извршене у избору основних намирница које су породици потребне за месец дана. Од прошлог месеца, наиме, потрошачка корпа је променила садржај тако да се у њој сада налази више разноврснијих артикала. И даље се израчунава минимална потрошачка корпа која уместо 39 садржи 63 артикла, и просечна, пунија за 26 производа – она,

наиме, уместо досадашњих 49 броји 75 артикала. Убачени су неки нови производи, попут пецива, кукурузног брашна, спанаћа, зелене салате, парадајза, смрзнутог поврћа, поморанџи... Структура корпе је повећана, што је наравно резултирало и повећањем њене вредности, па је нова за 32,49 одсто вреднија, односно скупља у односу на стару.

Према последњим подацима, просечна плата у Србији у

фебруару је износила 35.538 динара. Међутим, ни према најновијој методологији која просечну српску породицу сада третира као трочлану (не више као четворочлану), што самим тим треба да значи и „јефтинију за одржавање“, просечна плата не може да подмири рачун за потрошачку корпу који износи 52.000 динара.

Према подацима Републичког завода за статистику, потрошачке цене су у јануару 2011. године биле више за седам одсто у односу на август 2010, док је храна поскупела за 10,8 одсто. Већина потрошача тврди да за храну издваја чак трећину новца више него пре пола године, а кад се томе додају и друге обавезе које су такође поскупеле, онда не чуди што се из истакнутог кућног буџета све теже подмирују и најосновније потребе. У удружењима потро-

шача указују на то да је, посебно у последња два месеца, дошло до наглог скока цена, а један од сигурних показатеља тога је и потрошачка корпа: четворочлана породица (како се донедавно рачунало) средином прошле године могла је да се „покрије“ са око 30.000, а сада је за подмиривање потреба трочлане породице (нова методологија обрачуна), као што смо рекли, неопходно 52.000 динара.

Простим упоређивањем цена неких основних намирница постаје савршено јасно да је за гимнастику звану „саставити крај са крајем“, односно спојити дане између два примања и за то време имати ако не пун фриџидер, а оно бар неопходне намирнице у њему (млеко, јаја, сир, тек понешто од сухомеснатог), хлеб сваки дан и нешто поврћа и меса за ручак, у марту ове године

потребна за трећину већа сума од оне коју је за то требало издвојити прошле јесени. Примера ради, за месечну потрошњу хлеба у септембру прошле године требало је издвојити 2.640 динара, а већ сада иста количина ове намирнице кошта 3.300 динара. Месечно се за млеко сада издваја око 300 динара више (јогурт, павлаку, качкаваљ да и не помињемо), те се тако само за хлеб и млеко троши скоро хиљаду динара више него пре неколико месеци. За месо, ако је веровати статистици просечна породица троши око 15 килограма месечно (по пет килограма јунетине, пилећег и свињског меса), у марту ове године у односу на септембар прошле требало је издвојити око хиљаду динара више (урачунате су најниже цене најјефтинијих категорија меса). Убедљиво највеће поскупљење у овом периоду забележили су пољопривред-

ни производи: кромпир је на пијачним тезгама дупло скупљи него у септембру прошле године (за 12 кг кромпира тада је требало платити 420, а сада 840 динара), црни лук нимало не заостаје (два и по килограма у септембру је коштало око 60, а сада више од 130 динара), а цене сезонских производа који се тек појављују на пијацама боље је и не помињати.

Раст цена, како то обично бива, нису пратиле зараде, јер је просечна нето плата порасла са августовских 33.955 на само 35.538 динара у фебруару ове године, а истовремено је додатно пала и иначе ниска стопа запослености. То што још сви живимо и једемо ни једна наука на свету не може да објасни, па ни статистика. Јер бројке су једно, а испод њих тече живот наш насушни у коме се довијамо како знамо и умемо претачући „из шупљег у празно“. При том су и „шупље“ и „празно“ углавном кредитне картице различитих банака којих у новчаницима имамо толико да и „таблет можемо да играмо“. Овако, духовито, рече господин у реду на каси отварајући новчаник и бирајући картицу на којој још има неки динар да плати рачун од две хиљаде за отприлике пет артикала у корпи.

Весна Анастасијевић

КОНФЕРЕНЦИЈА О ОСИГУРАЊУ ОД ПОВРЕДА НА РАДУ И ПРОФЕСИОНАЛНИХ ОБОЉЕЊА

Најтеже радницима „на црно“

У организацији Савеза самосталних синдиката Војводине и уз финансијску подршку Фондације Фридрих Еберт Штифтунг одржана је, 11. марта, на Андrevљу на Фрушкој гори, међународна конференција под називом „Искуства синдиката, осталих социјалних партнера и других институција у системском уређивању осигурања од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом“.

Осим домаћина, које су заступали највиши руководиоци покрајинског Самосталног синдиката на челу са др Милорадом Мијатовићем, на Конференцији су учествовали и бројни представници

Еберт Штифтунг, и синдикални активисти из Мађарске и Словеније.

Циљ ове конференције био је да, у припреми законског уређивања осигурања од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом у нашој земљи, сви заинтересовани актери размене искуства и информације о начинима на који су решена питања из ове области и правима запослених у вези са тим, као и да се утврди како се надокнађује штета због повреда на раду и обољења у вези са радом. Говорило се и о улози синдиката, удружења послодавца и органа власти, као и других надлежних институција у решавању ових

фирму која се на овом плану одговорно понаша и која послује више од 260 дана без иједне повреде на раду. Наравно, овакав успех изискује и издвајање значајних средстава за обезбеђивање радних места – појаснио је ставове Самосталног синдиката Милорад Мијатовић.

Подсећајући присутне на чињеницу да се у свету, према подацима Међународне организације рада, троши 1,25 трилиона долара (четири одсто светског бруто друштвеног производа) за несреће и обољења на раду, Вера Божић Трефалт је додала да код нас тренутно има доста импровизације приликом примена мера о безбедности на раду, јер се на терену не поштује Закон, а најчешће га крше послодавци из средњих и малих фирми. Према њеним речима, најтеже је радницима који раде „на црно“ јер немају никакву заштиту, а у Србији има око 600.000 таквих прегалаца. Као велики проблем у овој области директорка Божић Трефалт је апострофирала и недостатак јединственог регистра повреда на раду на републичком нивоу. Такође је истакла да код нас не постоји јасна дефиниција повреде на раду и законодавна уређеност по питању накнаде штете од ових повреде и од професионалних обољења запослених. Она сматра да је данас у Европи ова област најбоље уређена у СР Немачкој и Аустрији где скоро да нема судских спорова због неиспуњавања обавеза послодавца, и заложила се да се у Србији издвоји више финансијских средстава у превентивни приступ здрављу и безбедности на раду.

Славко Имрић је подсетио присутне да осигураници у Републичком фонду ПИО остварују своја права након што им се већ деси нека несрећа или професионално обољење на раду. Стога је интерес, како Фонда, тако и самих осигураника да таквих случајева буде што мање, а то се може побољшати кроз унапређење области безбедности и заштите здравља на раду. Чедомир Француски је нагласио да РФ ПИО у раду поступа по одредбама Закона о ПИО и Правилника о професионалним обољењима у којима су ови појмови сасвим јасно дефинисани, а прецизирана су и права која осигураницима припадају након дате позитивне оцене органа вештачења Фонда.

Мирослав Мектеровић

институција које се баве овом проблематиком. Између осталих, скупу су присуствовали и Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, Вера Божић Трефалт, директорка Управе за безбедност и здравље на раду, Предраг Перуничкић, директор Инспектората за рад у Министарству за рад и социјалну политику Републике Србије, затим Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, мр Слободан Гамбер, помоћник директора ПФ ПИО, Чедомир Француски, директор Сектора за остваривање права из ПИО у ПФ ПИО, Славко Новаковић, потпредседник Уније послодавца Војводине, Роланд Фајхт, директор Регионалне канцеларије за југоисточну Европу Фондације Фридрих

питања, као и о предностима и манана доношења посебног Закона о осигурању од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом.

Мирослав Васин је истакао да је Влада Војводине спремна да подржи мере за побољшање стања у овој области јер је код многих послодавца она досад била „споредна“ обавеза.

– Безбедност и здравље на раду је једна од главних области деловања синдиката где се ми боримо и залажемо да се успостави нова култура у пословању, и да заштита на раду буде на европском нивоу како бисмо имали мање повреда на послу. У том контексту посебно бих истакао Беочинску фабрику цемента, као

Кредити за подстицај развоја и извоза

Председник Владе Војводине, Бојан Пајтић, присуствовао је, 22. марта, у просторијама Развојне банке Војводине у Новом Саду, потписивању уговора између ове банке и покрајинског Фонда за развој о покретању четири нове кредитне линије, у вредности око 5,4 милијарде динара. Циљ оваквог вида кредитирања је подстицање привредног развоја, повећање запослености, конкурентности и ликвидности привреде и пољопривреде, као и повећање војвођанског извоза.

Ова средства ће бити пласирана кроз дугорочно и краткорочно кредитирање правних лица, предузетника и физичких лица – носилаца регистрованих пољопривред-

них газдинстава у Покрајини, по каматним стопама од 6,8 до 7,8 посто, са грејс-периодом од годину дана и роком отплате од пет година за дугорочни и 12 месеци за краткорочни програм.

Тако ће 1,5 милијарди динара бити усмерено за дугорочно кредитирање развојних пројеката правних лица и предузетника у циљу подршке стварању услова за отварање нових радних места.

Укупно 500 милиона динара одобриће се за дугорочно кредитирање физичких лица – носилаца регистрованих пољопривредних газдинстава, за куповину земљишта до 10 хектара, с циљем укрупњавања породичних пољопривредних газдинстава. Шестсто милиона динара за дугорочне кредите линије доделиће се правним лицима и предузетницима за пројекте изградње, адаптације и опремања складишних капацитета ради подршке развојним програмима у области пољопривреде. На крају, за краткорочно финансирање подстицаја војвођанског извоза из ових средстава предвиђено је укупно око 2,8 милијарди динара.

М. Мекеровић

ИЗЛОЖБА У СПЕНСУ

„Новосадско пролеће“ испратило зиму

Око 250 излагача из Војводине је, од 15. до 19. марта, на традиционалној манифестацији „Новосадско пролеће“, на првом спрату СПЕНС-а, понудило посетиоцима различитих генерација палету својих производа и занимљиве садржаје из области хортикултуре, заштите животне средине, пејзажне архитектуре,

здраве хране и старих заната – најављујући тако, кроз обиље веселих и живописних боја, и календарско пролеће.

Једна од учесница ове поставке, Видосава Аврамовић из Нерадина, изложила је, између осталог, своје производе (торбице и крпаре) које је стварала на разбоју током хладних зимских месе-

ци дружећи се са десетак комшиница – вредних Сремица из локалног удружења сеоских жена „Срце Срема“. Наравно, уз кафу, погачице и печену бундеву из рерне. Како Видосава каже, задовољна је продајом својих рукотворина, али и потражњом здраве хране са падина Фру-

М. М.

Видосава Аврамовић са својим производима

На све стране боје и мириси

УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ЛЕСКОВЦА

Пријављивање завршено – бање чекају госте

Десетодневни одмор обезбеђен за 173 пензионера из ове општине, а највећи број њих ће боравити у Сијаринској бањи

До краја марта пензионери из општине Лесковац, као и из других делова Србије, подносили су

Србије. Ово право ће моћи да искористи 173 пензионера из ове општине, а најважнији услов био је да висина пензије не прелази месечни износ од 20.372 динара, као и да ово право није коришћено претходне три године.

Братислав Здравковић, председник лесковачког Удружења пензионера, каже да ће пензионери који остваре право на бесплатни десетодневни

Сијаринска бања

захтеве за десетодневни бесплатни одмор и опоравак у некој од бања или лечилишта

опоравак углавном боравити у Сијаринској, Нишкој, Пролом и другим бањама на југу Србије.

Седиште Удружења пензионера Лесковца

– То је вишегодишња традиција, а изабрали смо ове бањске центре због близине јер трошкове одмора, укључујући и превоз, плаћа Фонд ПИО. Највише наших чланова ће боравити у Сијаринској бањи, јер је најближа Лесковцу, а већина пензионера воли да се одмара у том крају окруженом природним лепотама, који нуди мир драгоцен за људе

трећег доба – каже Братислав Здравковић.

Интересовање пензионера за бесплатни опоравак у бањама је било велико, а у Удружењу пензионера Лесковца оцењују да је пријављивање протекло у најбољем реду и да ће бити избрани кандидати који испуњавају све услове.

Д. Коцић

ШАБАЦ

Пола века организованости

Ове, 2011. године, Градска организација инвалида рада Шапца обележава 50 година постојања. Како је договорено на састанку Извршног одбора, поводом

овог јубилеја биће урађена монографија организације, чија се промоција планира за 3. децембар, Светски дан инвалида.

– Из постојеће документације долази се до податка да је ова организација регистрована пре 50 година као општинска, па као Савез инвалида, а данас ради под називом Градска организација инвалида рада Шапца. Ово је повод да урадимо и монографију о људима који су утkali свој рад, вољу и љубав у живот организације. Наравно, формираћемо и радну групу која ће бити задужена да уради овај посао, а међу њима ће бити и најстарији, они који су у организацији радили и пре четрдесетак година. Мислимо да ће се тако забележити све што је рађено и урађено у протеклих пола века и да ништа неће бити заборављено – каже Мирослава

Савковић, председница Градске организације инвалида рада Шапца.

Поред ових припрема, у шабачкој организацији инвалида рада одвијају се редовне активности, а у току је и пријем захтева за огрев за наредну зиму. У односу на почетак прошле године, интересовање за набавку огрева сада је за око 20 одсто веће – за месец дана уписано је нешто више од 300 тона угља. Када је у питању огревно дрво, било је планирано 1.200 кубних метара, али је због великог интересовања обезбеђено још око 300 метара дрва.

И ове године за своје чланове шабачка организација инвалида рада омогућила је плаћање огрева на шест рата, односно, 12 „порција“ – од првог и другог дела пензије.

Б. Радовановић

ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ

Двадесет година одрастања

Геронтолошки центар у Бачкој Паланци обележио је, почетком марта, двадесет година развоја који је у сваком тренутку био утемељен на квалитету и разноврсности услуга које се пружају корисницима.

Центар, који посетиоце и иначе надахњује топлином, за ову прилику је посебно брижљиво уређен, а заједнички простори оплемењени поставкама народних ношњи. Бројни гости из установа социјалне заштите, међу којима и неколико из Републике Српске, представници општинске и покрајинске власти, институција, организација и удружења исказали су својим присуством на свечаној академији поштовање за рад свих чланова овог вредног колектива који предводи директорка, Нада Јулинац.

О историјату ове установе није било потребно много говорити пошто је у монографији „Двадесет година упорности, ентузијазма...“, коју су сви гости добили на поклон, забележено мноштво чињеница о преображају Домског одељења са двадесетак места у Геронтолошки центар капацитета 110 корисника, и са отвореним облицима заштите.

На похвале корисника, сликара, песника и свих који су као гости долазили у овај дом удобног живота за старе, као што је било и на свечаности, директорка каже:

Новка Мојић и Нада Јулинац са корисницима

– Ово је одрастање, пошто смо још млади, још учимо, још нам треба много знања!

Оно што засад знају је да неће проширивати капацитете, мада ће институцију прилагођавати потребама корисника. Што више старих буде обухваћено отвореним облицима заштите, одгађаће се њихов долазак у дом. Али тада ће, вероватно, бити потребно више постеља за непокретне.

Квалитетнијем животу корисника свакако доприноси и физикална терапија која се одвија у сали опремљеној пре три године захваљујући реализованом пројекту и средствима Секретаријата за социјалну политику и демографију.

– Честитам вам овај и желим још много јубилеја! А ми ћемо се и надаље трудити да помогнемо ову лепу установу – обећала је Новка Мојић, покрајинска секретарка, позивајући домаћине да већ у априлу конкуришу за набавку додатних апарата за комплетирање физикалне терапије.

Директорка Нада Јулинац је одговорила да жељно чекају конкурс, пошто је пројекат већ спреман, и нагласила:

– Ми тежимо да услуге физикалне терапије пружамо и нашим старим суграђанима који живе у својим кућама. И управо смо направили такав прилаз да се и колицима може доћи. Кад будемо набавили још неке апарате, наша физикална те-

рапија моћи ће да ради и пре и после подне за наше кориснике и за грађанство.

Међу плановима Геронтолошког центра у Бачкој Паланци је и формирање дневног центра са прихватном станицом и прихватилиштем, где би баке и деке били на дневном боравку, а други капацитети би послужили за прихват у хитним случајевима. Обезбеђена је дозвола за градњу, очишћен терен и чим стигну средства, почеће да се гради. Планирана је укупна површина од око 800 квадрата, а прихватна станица и прихватилиште би имали 15 кревета, што је сасвим довољно за ову средину.

Ика Митровић

Ћаскање у лепом амбијенту

Гости на свечаности

ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ

Култура учења

Концепт писмености је до средине шездесетих година прошлог века подразумевао основну алфабетско-језичку и математичку оријентацију, односно базично овладавање читањем и писањем. У новије време прихваћен је и нови приступ који подразумева функционално описмењавање и писменост, а његову основу чини повезаност писмености и привредног развоја.

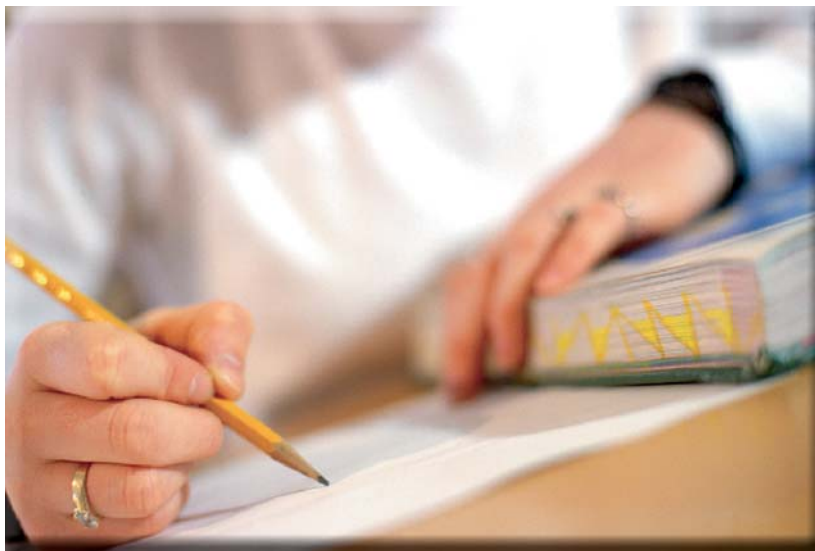
Писменост и нови токови

Пројекат међународне писмености одраслих (ИАЛС) дефинише овај појам као прозну писменост (разумевање и коришћење информација добијених из текстова), документациону писменост (информације које се налазе у различитим формуларима) и квантитативну писменост (разумевање извештаја о стању на рачуну у банци, одређивање пореза, камата и слично). У ери компјутеризације појављује се и такозвана нова писменост, односно информатичко описмењавање, условљено наглом и скоковитом појавом нових облика комуникација. Ту је, на првом месту, реч о развоју онога што се назива Мас селф комуникајшн (МСС), односно масовна индивидуална комуникација коју, технички посматрано, представља интернет, као и комуникација мобилним телефонима.

Период од 2003. до 2012. је, према одлуци Генералне скупштине УН, проглашен за деценију писмености, а према подацима УНЕСКО-а и других међународних организација, попут Организације за економску сарадњу и развој (ОЕЦД), од укупног броја неписмених на глобалном нивоу две трећине чине жене. Европска комисија је у Извештају о напретку Србије у процесу евроинтеграција за прошлу годину навела као проблем разлику између понуде и потражње за квалификованом радном снагом на тржишту, што представља препреку развоју привреде и приливу страних инвестиција. Образовање одраслих је један од приступа у решавању овог проблема. У тексту „Стратешки правци развоја образовања одраслих“, који су 2001. сачинили чла-

нови Комисије за образовање одраслих и доживотно образовање, истиче се да оно представља услов опстанка и напретка савремених друштава. Стратегија за образовање одраслих у Србији усвојена је још 2006. године, али закон још није. Нацрт Закона о образовању одраслих практично је готов и он ће омогућити развој и признавање образовања одраслих као дела система целоживотног образовања и учења, а сличне законе већ је усвојила већина земаља у региону.

У Стратегији се наводи да је један од кључних проблема недостатак системског приступа у развоју образовања одраслих (стратегије, легислативе, ин-

ституција, кадрова и финансијских средстава) и она позива на стварање културе учења засноване на знању и унапређењу способности и постигнућа одраслих. Учење, пак, није ствар само правног оквира. Оно је, пре свега, лично питање, питање воље, труда и напора.

Друга шанса

Седамдесетих година прошлог века у Србији је радило неколико десетина школа које су пружале основно образовање одраслима. Пре више од две деценије у Југославији је било 200 институција попут радничких, отворених универзитета, а почетком овог века било је свега 19 школа за основно образовање одраслих, које су претежно похађали адолесценти са проблемима у учењу и понашању. Неформални сектор образовања који подразумева овладавање ве-

штинама (на пример, рад на рачунару), курсеве кројења или страних језика није стандардизован.

Европска асоцијација за образовање одраслих преко своја два слогана поручује да „никада није касно за учење“ и да је „увек право време за учење“. Развој и примена нових технологија и раст запослености може да се оствари само ако становништво поседује неопходна знања и ако се повећа ниво образовања. Зато је веома значајан недавни почетак примене пројекта Европске уније „Друга шанса“ – Развој система функционалног основног образовања одраслих у Србији. Циљ пројекта „Друга шанса“, као развојног пројекта Министарства просвете, јесте да се успостави систем за основношколско образовање одраслих који су напустили школовање. Они који су стасали да раде а нису имали ни основно образовање, поново ће седети у учионицама у школској 2011/2012. и тако добити шансу да заврше започето, али и да наставе даље школовање. Они који заврше седми и осми разред похађаће и стручну обуку и добити сертификат који им крчи даљи пут.

У пројекту ће учествовати 4.000 полазника, 80 основних и 75 средњих стручних школа из целе Србије. Програм за одрасле реализоваће 1.300 наставника у 240 одељења, а више од 2.000 полазника ће уз основно образовање похађати и стручну обуку за неки посао за којим постоји потреба на тржишту рада. Циљна група пројекта су одрасли старији од 15 година са незавршеном осмогодишњом школом и без квалификација, а приоритет ће имати незапослени, припадници етничких мањина, посебно Роми, као и жене, рурално становништво, радници који су постали технолошки вишак или су недовољно упослени, а посебно они којима прети губитак посла. Финансијска подршка за овај пројекат обезбеђена је из средстава за претприступну помоћ Европске уније.

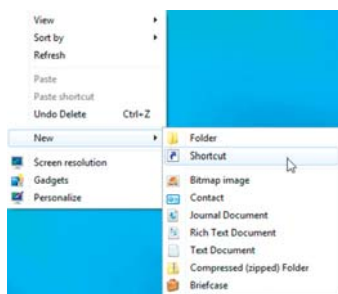
Јелена Оцић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Десктоп (2)

Shortcut – пречица до програмских фајлова

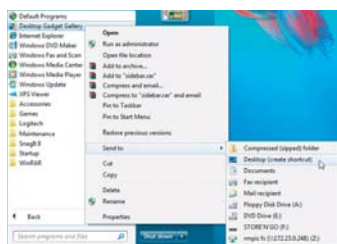
Приликом инсталације оперативни систем Windows 7 сам креира своје фолдере и распоређује програме (фајлове) у те фолдере. Програмски Shortcut извлачимо на следећи начин:

1. десним тастером миша кликнемо на празан простор на десктопу;
2. кликнемо на опцију **New**;
3. кликнемо на **Shortcut**;
4. кликнемо на дугме **Browse** да бисмо претражили где се фајл налази;
5. кликнемо на **Computer**, па нађемо уређај (спољну меморију) са кога желимо да извучемо Shortcut (углавном С-диск);
6. кликнемо на фолдер у којем се налази фајл до кога желимо да направимо Shortcut;
7. кликнемо на жељени фајл;
8. кликнемо на дугме **OK**;
9. кликнемо на дугме **Next**;
10. уколико желимо да променимо понуђено (маркирано) име за пречицу коју креирамо, можемо прекуцавањем преко текста да унесемо ново;
11. кликнемо на дугме **Finish**.

На екрану ће се појавити икона – Shortcut или пречица до фајла који смо извукли на десктоп.

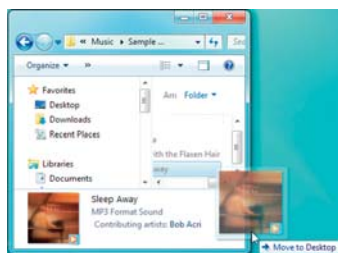
Програмске фајлове извлачимо на десктоп на још један начин:

1. кликнемо на **Старт мени** у левом доњем углу екрана;
2. кликнемо на **All Programs** (уколико желимо уђемо у фолдер Accessories);
3. кликнемо десним тастером миша на програм који желимо да извучемо на десктоп (Snipping Tool, Sound recorder, Calculator, Notepad, Windows Explorer, WordPad);
4. кликнемо на опцију **Send To**;
5. кликнемо на **Десктоп** (create Shortcut).

Shortcut до програмског фајла ће се појавити на десктопу.

Shortcut до програмских фајлова можемо креирати и поступком превлачења:

1. кликнемо десним тастером миша на дугме **Старт**;
2. кликнемо на **Explore**;
3. кликнемо на **Computer**, па нађемо уређај (спољну меморију) са кога желимо да извучемо Shortcut (углавном С-диск);
4. кликнемо на фолдер у коме се налази фајл до кога желимо направити Shortcut;
5. држањем левог тастера миша повлачимо фајл на десктоп;
6. пустимо леви тастер миша и на десктопу ће се појавити Shortcut до програмског фајла.

Shortcut до фајлова које смо сами направили

Уколико је неки фајл много битан, можемо га извући на десктоп као Shortcut, а поступак је:

1. десним тастером миша кликнемо на празан простор на десктопу;
2. кликнемо на опцију **New**;
3. кликнемо на **Shortcut**;
4. кликнемо на дугме **Browse**;
5. кликнемо на **Documents** или **Computer**, па на С-диск;
6. кликнемо да бисмо ушли у фолдер у коме се налази фајл који желимо да извучемо на десктоп као Shortcut;
7. кликнемо на жељени фајл;
8. кликнемо на дугме **OK**;
9. кликнемо на дугме **Next**;
10. уколико желимо да променимо понуђено (маркирано) име за пречицу коју креирамо, можемо прекуцавањем преко текста да унесемо ново;
11. кликнемо на дугме **Finish**.

Фајлове које смо сами направили извлачимо на десктоп на још један начин:

1. уђемо у програм **Windows Explorer**;
2. кликнемо десним тастером миша на фајл који желимо да извучемо на десктоп;
3. кликнемо на опцију **Send To**;
4. изаберемо опцију **Desktop (create Shortcut)**.

На десктопу ће се појавити Shortcut – пречица до фајла који смо сами направили.

Функције десног тастера миша на десктопу

Када кликнемо десним тастером миша на неку икону која се налази на десктопу, а која је пречи-

ца за фајл који смо сами креирали, појавиће се следеће опције:

1. **Open** – користимо је за отварање жељеног фајла или фолдера;
2. **Open file location** – користимо је за отварање жељеног фајла или фолдера у прозору Windows Explorer;
3. **Print** – користимо је за штампање жељеног фајла или фолдера;
4. **Open With...** – користимо је за отварање жељеног фајла или фолдера коришћењем одређеног програма;
5. **Restore previous versions** – користимо је за приказивање ранијих копија фолдера или фајлова које је рачунар аутоматски снимао;
6. **Send To** – користимо је када желимо да пошаљемо маркирани фајл или фолдер:
 - а) на компресовање;
 - б) на десктоп;
 - ц) у фолдер Documents;
 - д) као факс поруку;
 - е) као и-мејл поруку;
 - ф) на резач уколико га имамо;

7. **Cut** – користимо је за премештање фајлова или фолдера;

8. **Copy** – користимо је за копирање фајлова или фолдера;

9. **Create Shortcut** – користимо је за креирање Shortcut-а од жељеног фајла или фолдера;

10. **Delete** – користимо је за брисање жељеног фајла или фолдера;

11. **Rename** – користимо је за промену имена жељеног фајла или фолдера;

12. **Properties** – користимо је за преглед општих карактеристика жељеног фајла или фолдера.

Напомена: у зависности од типа иконе појављуваће се и додатне опције које прилагођавају и унапређују рад са њом.

Наставиће се

Предраг Јовановић

За сва чула

Ролат са јогуртом и месом (или печуркама)

(за четири особе)

Време припреме: 40 минута

Састојци: паковање кора за гибаницу (500 гр), четири јајета, пола чаше јогурта, чаша гриза, чаша уља, главица црног лука, 300 гр млевеног меса или печурака, мало сусама.

Припрема: Паковање кора поделити на два дела, како би се направила два ролата. Умутити јаја, додати пола чаше јогурта, чашу гриза, непуну чашу уља. Тиме премазати коре (почети од друге и мазати сваку). Последњу намазати и посути филлом дуж ивице. Тако поновити и са другом половином кора.

Фил: Може се правити од млевеног меса или печурака или чак заједно, у комбинацији. Месо и печурке издинстати на луку и додати зачине.

Увити у ролат, премазати остатком масе, посути сусамом и пећи. Сећи кад се охлади.

Напомена: Ролат оставити да се охлади јер се тада лакше сече. Веома је укусан и ако остане за сутрадан.

Пикантне погачице са паштетом

(за четири особе)

Време припреме: 90 минута

Састојци: 150 гр маргарина, 150 гр паштете, 200 гр сира, 300 гр брашна, со, бибер, јаје, кашика сусама, мака, кима.

Припрема: Замесити тесто од маргарина, паштете (чајне, јетрене), сира и брашна, па додати со и бибер. Тако умешено тесто оставити да стоји у фрижидеру најмање сат времена. Затим га премесити, развући оклагијом и модлом вадити погачице. Сваку премазати јајетом, посути сусамом, маком и кимом и пећи.

Еклер ролат

(за четири особе)

Време припреме: 30 минута

Састојци. Тесто: 100 гр воде, 100 гр уља, мало соли, 80 гр брашна, 3-4 јајета. Фил: 250 гр сира, 200 гр павлаке, три кисела краставчића, 100 гр ситно сечене шунке. Премаз: 50 гр ренданог качкаваља, мало мајонеза.

Припрема: Воду ставити да проври, додати уље и мало соли. Скинути са ватре, до-

дати брашно и мешати да се не згрудва. Кад се мало прохлади, додати 3-4 јајета (једно по једно). Пећи на папиру за печење око 10 минута на 200 степени. Печено увити у мокру крпу и оставити да се мало прохлади. Ролат нафилovati, а одозго премазати мајонезом и посути ренданим качкаваљем.

Напомена: Ролат треба сећи оштрим ножем. Као предјело врло је декоративан.

Апотека из природе

СИРУП ОД ШАРГАРЕПЕ

Од давнина је овај укусни сируп кућно средство против кашља и обољења бронхија.

Састојци и начин припреме: 1/4 л сока од шаргарепе (ако немате соковник, шаргарепа се може изрендати па онда исцедити сок), две супене кашике меда, мало воде.

Све заједно кувати уз стално мешање 15 мин. Пити 4-5 кафених кашичица на дан.

ЧАЈ ПРОТИВ АСТМЕ

Мајчина душица садржи етерична уља која отклањају слуз и дезинфикују органе за дисање.

Састојци и начин припреме: 50 гр мајчине душице, 20 гр округласте росике, 30 гр мајорана и 50 гр царобажке.

Биљке помешати. Воду ставити да проври. На једну шољу ставити две кафене кашичице биљне мешавине. Прелити и кад одстоји процедити и пити шест шоља на дан.

Припремила: С. Д.

И дивим им се и чудим

Нико ништа да опљачка, украде из разрушених радњи, нико ни да помисли да још прави додатни неред и панику кад је ситуација сама по себи већ довољно тешка. Е, свака им част

Знаш шта, бакасице, ниси сад само ти та која непрекидно прича о Јапанцима и катастрофи која их је задесила. Мислим, обично кад се таква несреће обруши на неки народ, ми сви то видимо али некако одмах и заборавимо у свакодневној трци, а ти нас сваки час подсећаш шта је било и извештаваш о развоју догађаја на задату тему. (Што нас прилично смара и све гледамо како да пребацимо лопту на неки други терен.)

Али сада, некако, сви смо данима у томе и ретко ко може да се отме утиску да тај народ преживљава најстрашнију катаклизму још од Хирошиме и Нагасакија, а да при том нико ни сузу њихову видео није, а још мање чуо жалбу и кукњаву. Знаш, читала сам ја понешто, нашла код маме, о тој источњачкој филозофији, о њиховом начину размишљања и погледу на живот и свет, али сам све некако мислила да је то, ако је уопште тачно, по систему „некад било, сад се приповеда“. То јест, били су њихови маторци тако некако настројени да „чувају образ тако што не показују своја осећања“, а ове су сад младе генерације исте као и свуда у свету. Воле да се проводе, лудирају и тако то. Е сад, кад све ово гледам, све више им се и дивим и чудим. Онолико им све разорено, разрушено, нема хране ни воде довољно, о осталом да и не говорим, немају где да живе и као врхунац, као да им земљотрес и цунами нису били довољни, још плус им прети и нуклеарна катастрофа. А они... не знам ни како то да назовем. Мирни, достојанствени, дисциплиновано у редовима чекају да узму делић оног што још има да се набави, све трудећи се да узму једва колико им треба да би и за друге остало, да се не деси да они који дођу после њих ни то мало не могу да добију. Замисли само! Боље да и не размишљам о поређењу са нама, и то не у сличној, него у некој свакодневној ситуацији кад има нешто на акцији па се замало побијемо да то узмемо другом испред носа.

А код њих... Нико ништа да опљачка, украде из разрушених радњи, нико ни да помисли да још прави додатни неред и панику кад је ситуација сама по себи већ довољно тешка. Е, свака им част. Дође ми да их изљубим и да им некако поручим да ће се све средити и да ће им бити још боље и лепше него што је било кад рашчисте рушевине, стану на ноге и крену даље. Јер стварно верујем да хоће. Просто зато што су такви какви су, и што и на несрећу која их је снашла гледају на исти мудар и поносит начин као и да их је нека срећа задесила. Мада, колико сам сад нешто пронашла и мало читуцкала о Јапанцима, пошто су ме искрено запањили и одушевили својим понашањем у овој трагедији, чини ми се да они на неку изненадну срећу која ће их спасити никад озбиљно и не рачунају, него се уздају у свој рад, дисциплину, одговорност...

А одлепила сам начисто за њима тек кад сам прочитала да не зову и не траже помоћ од људи из других држава јер им је скроз без везе да свет дође да помаже а они немају где да их

КАЖЕ МИ МОЈА УНУКА

сместе, не могу да их угосте како би требало, а још ти странци не знају њихов језик па би им било тешко да се прилагоде. Можеш мислити о чему они усред своје трагедије могу да размишљају. Не бих да поредим, али други би само кукали колико је њима тешко и звали у помоћ, ни на памет им падало не би да мисле о томе како ће се осећати људи који долазе да им помогну.

Има још једна ствар која је на мене оставила утисак у целој овој причи о јапанској несрећи: вест да су клинци из Медвеђе у писму јапанском амбасадору у Београду поручили да пара за помоћ баш и немају, али позивају јапанске другаре који су остали сами и без домова да дођу и бораве код њих, у Медвеђи. Ни богатији и боље стојећи се нису сетили да зову у госте унесрећену децу, али јесу они који су и сами сиромашни. Па ти сад види. Сит гладноме не верује, учили смо ту пословицу у школи, али онај који је сам „гладан“ зна како то изгледа и одмах се понуди да помогне другоме ко се ни крив ни дужан нашао у сличној или горој ситуацији. Знаш, бакасице, можда ипак има наде за ову нашу земљу када у њој расту такви клинци. Е, сад стварно морам да јурим јер већ касним, убиће ме друштво, само да те цмокнем и тутањ!

Бака Мара

УМОРНИ И БЕЗВОЉНИ У ДОБА КАДА СЕ ТО НАЈМАЊЕ ОЧЕКУЈЕ

Апатија уместо полета

Излазак на пролећно сунце из зимске тмине код великог броја људи праћен је хормонском пометњом у организму и низом психофизиолошких промена.

„Не знам шта је то са мном. Немам воље ни за шта. Уморан лежем, уморан устајем“, каже вам пријатељ, а заправо вас је само предухитрио, јер сте и ви њему хтели да се пожалите због исте ствари.

Пролеће је, а као да није, ако би се судило по одсуству енергије и расположења приметном код великог броја људи, и то не само старијих. Додуше, овогодишње пролеће и код нас и у свету баш се није показало издашним

нерација, а онда и опасно померање тла у арапском свету, па бомбардовање Либије, које се готово у дан погодило са годишњицом почетка сличне несреће сручене на нас дванаест година раније.

С друге стране, овдашња ситуација – криза, незапосленост, све драстичнија беспарица – људи сведени на егзистенцијални минимум свакодневно су изложени стресу, а у самопослугу улазе као у кућу страха због шокантних цена које их тамо чекају.

Искрено, тешко је данас бити ведар и полетан, али не само због овог претходно наведеног. Пролеће је, само по себи, период бурних промена, и

повећан унос масноћа, недостатак витамина, потрошене залихе серотонина (зنانог као хормон среће), јер је за његово активирање неопходна сунчева светлост, све то показује да излазимо из зиме са значајним енергетским дефицитом.

Освежење организма је неопходно, међутим на брзе промене – од атмосферског притиска и скока температуре до физиолошких, тело не може одмах да се адаптира, тако да се кад дође до појачаног лучења хормона, готово као неизбежна последица јавља хормонски дисбаланс.

И стога, ако је до јуче био благо депресиван (због зим-

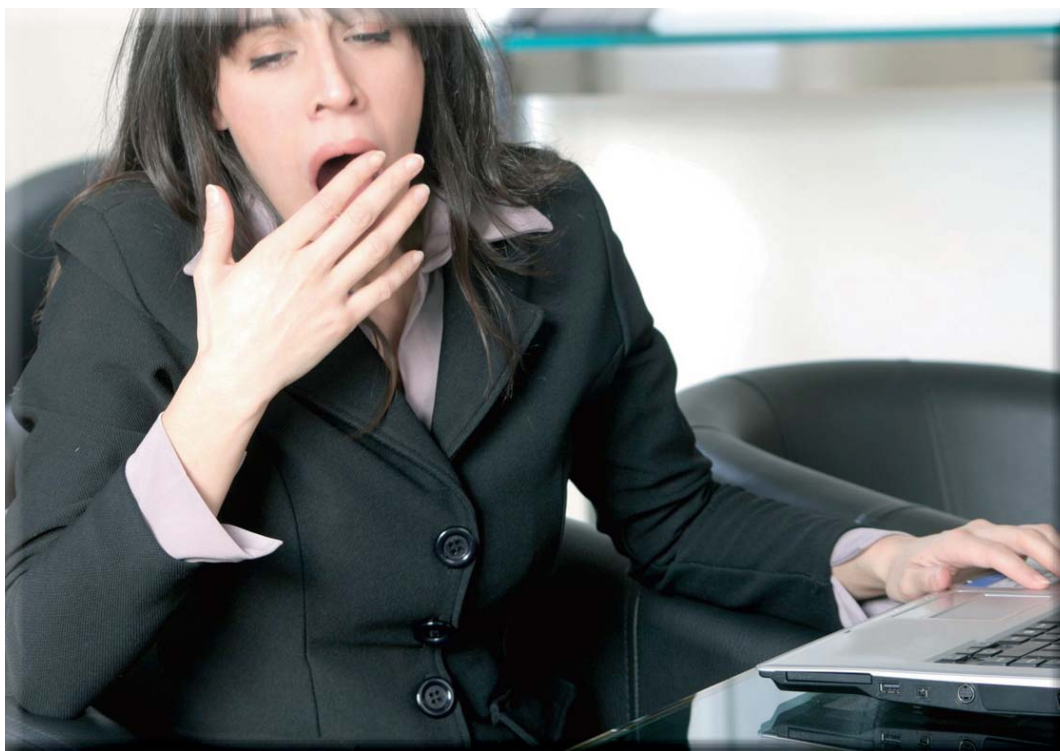
Ове и сличне сметње не изискују класичан медицински третман, али не би их требало ни игнорисати, без обзира на то што су најчешће пролазног карактера. Лекари обично саветују да се провери крвна слика и да се евентуална анемија или проблем повишеног холестерола регулише исхраном, односно дијетом.

Независно од лабораторијских резултата, свима се без разлике саветује витаминска допуна, али не гутањем таблета, него узимањем свежег воћа и поврћа. Обична, негазирана вода остаје најздравији и најјевтинији напитака, а још боље је ако се узме као незаслађена лимунада.

А онда, старо правило: човек мора да троши енергију да би је имао. Утрошак енергије је и обично пешачење, ако не идемо на нешто амбициозније попут вожње бицикла или неког другог вида рекреације. Нарочито су благотворне шетње поред реке, јер близина воде помаже смањењу нервозе и нагомиланог стреса.

Физичка активност се посебно саветује у случајевима такозване пролећне анксиозности. Она се обично јавља код људи иначе склоних бригаа и разним страховима, али се ти непријатни осећаји појачавају у пролеће, некад у толикој мери да им је неопходна и стручна помоћ. Пролеће носи осећај ишчекивања нечега новог, али код људи који пате од анксиозности свака промена се доживљава као опасност јер доноси непознато. Отуда и страх. Адекватан савет стручњака, шетње, исхрана и низ малих упутстава за савладавање безразложне узнемирености треба да им помогну да ту пролећну енергију новог прихвате као добар наговештај, разлог за наду. А чини се да је и свима нама то данас најпотребније.

Д. Драгић

у приликама за радост и весеље. Напротив, чини се да одавно није било више разлога за стрепњу и потиштеност и на глобалном и на локалном нивоу.

С једне стране катаклизма у Јапану, страдања и патње непојамних размера, са несагледивим последицама радијације на ко зна колико ге-

атмосферских и унутрашњих, на које човек различито реагује. Штавише, сматра се да је, што се људског организма тиче, то најтеже и најизазовније годишње доба.

Токсини нагомилани током зимских месеци, промењен ритам живота и исхране, много седења и много јела (са славе на славу, па празници),

ског мањка серотонина), човек је сада, услед унутрашњег „тумбања“, помало и узнемирен, осећа општу слабост, поспаност, ноге су му као од олова, тешко се концентрише, безвољан је, не жели ништа друго него да спава по цео дан, а онда још горе, дешава се да када легне, не може да заспи...

Нафта одлаже реформе

У Русију се у пензију и даље одлази релативно рано: мушкарци са 60 а жене са 55 година, и влада још нема немеру да то мења

Пензионери овде тешко живе, пожалиће се они који су одрадили свој радни век у Русији. РИА Новости – новинска агенција у власништву државе, недавно је објавила једну анализу на ову тему у којој наводи пример Валентине Чеборотове, пензионисане професорке историје престижног Московског универзитета, чији пензијски чек, кад се прерачуна, износи само нешто више од 20.000 динара. То, како каже Чеборотова, једва покрива храну и комуналије, а никако и топлу одећу за зиму и друге издатке. Професорка се, међутим, сналази, још пише књиге и попуњава свој буџет, а вероватно има и нешто уштеђевине.

Иако Чеборотова није једина међу руским пензионерима која се жали, по мишљењу коментатора поменуте агенције помоћи нема, јер је државни пензијски фонд у дефициту од 1.300 милијарди рубаља (нешто више од 30 милијарди евра).

Број пензионера у Русији данас чини скоро трећину њеног радно активног становништва, по чему се она не разликује од неких земаља Европске уније. Али, једна значајна разлика ипак постоји: док се у ЕУ уз велике борбе, синдикалне штрајкове и политичка натезања, готово свуда продужава радни век и помера граница за пензионисање, у Русији се то засад не дешава. У пензију се одлази релативно рано: мушкарци са 60, а жене са 55 година. Држава при том не

намерава да у том погледу у догледно време нешто мења.

– Прво морамо да припремимо систем, пре него што почнемо да решавамо проблем – објашњава Јуриј Вороњин, заменик министра здравља.

Овај високи функционер сматра да би и само стављање питања померања старосне границе за пензију на дневни ред било преурањено, бар до 2030. Тада ће, према демографским пројекцијама, број пензионера бити подједнак броју запослених. Агенција за међународни кредитни рејтинг „Стандард и Пул“ је, пак, израчунала да ће издаци за социјално збрињавање старих, који су у 2010. износили 13 одсто бруто националног производа Русије, до средине века нарасти на 25 одсто.

Зашто је онда руска држава, односно њена влада, тако спокојна и не предузима ништа да подизањем границе за пензионисање проблем ипак мало ублажи и предупреди на начин на који то већ чине многе друге земље?

Неки од разлога су политички – предстоје парламентарни и председнички избори (2012) а продужавање радног века нигде није популарна мера. С друге стране, просечан очекивани животни век у Русији је, у поређењу са западним земљама, веома низак: тек преко 60 година за мушкарце, али 73 за жене. То значи да би мушкарци, бар кад је реч о

статистичком просеку, веома мало уживали у пензији, па би њено одлагање политички заиста било тешко објаснити и оправдати.

Међутим, они који на проблем са пензијама у Русији гледају кроз неполитичке наочаре, имају друге аргументе. РИА Новости тако цитирају економисту Антона Никитина, аналитичара инвестиционе банке „Ренесанс капитал“, који сматра да ће померање границе за пензионисање бити покренуто чим прођу избори, што значи за око две године.

Као пример за то наводи се Украјина где су прилике, демографске и економске, сличне и где се у пензију одлази по истим правилима као и у Русији. Тамо је, под притиском Међународног монетарног фонда, одлучено да се радни век за мушкарце завршава са 65 година, а са 60 за жене. Рок да се ово примени је наредних десет година. Промена пензијског система је иначе један од услова којим је ММФ условио зајам од 15 милијарди долара за стабилизацију украјинских финансија.

Русија, ипак, има један значајан амортизер: цена нафте која је, уз гас, њен главни извозни производ, поново је виша од 100 долара за барел. Све док буде било тако – а по свему судећи биће бар још неколико година – суочавање са неизбежним у реформи пензијског система може да се одлаже.

М. Бекин

ИЗЛОЖБА „ЖЕНИ НА ДАР“ У БОРУ

Непролазан шарм поентлеса

Оно што женска рука створи, то не бледи. То не посустаје пред зубом времена, пред недаћама, пред болестима или економским кризама. Чак и после сто година рукотворина која је од чукунбаке нашла пут до унуке сјаји још лепшим сјајем, још је вреднија. Бака унуци, мајка кћери... жена жени на дар. И у том маниру који слави жену, њену пожртвованост и посвећеност, али и креативност и љубав, Месни одбор пензионера МЗ „Бакар“ у Бору, у сарадњи са Комисијом за туризам, поводом Дана жена, у просторијама ове месне заједнице организовао је изложбу под називом „Жени на дар“.

Посетиоци изложбе могли су да се увере у добро познату чињеницу: о културном благу брину данас само старије грађанке. Могли су и да се, макар на трен, врате у неко

Маја Младеновић, председник Комисије за туризам, и Дивна Илић, председник Месног одбора пензионера

безбрижније, срећније доба, доба наших бака, прабака и њихових бака и да уживају у благу које су оставиле. Могли су да осете атмосферу и шарм прошлих дана када је време

текло спорије и да уживају у непоновљивом везу, поентлесу, гобленима и стољњацима, џемперима и керамичким фигурама. Оно што је заједничко свим овим предметима јесте

да је у сваки од њих уткано време и љубав.

Због тога су сви посетиоци са дивљењем посматрали мала уметничка дела. Гледајући овакву изложбу лако је схватити да право богатство није новац већ умеће да створите праву уметност својим рукама.

Било је лепо видети све генерације на једном месту – унуке, мајке и баке. Било је чаробно посматрати дарове које су наше старије суграђанке тако лепо очувале, и знати да они нису инспирисани само тим једним даном у години, Осмим мартом. Ти дарови значе много више и трају много дуже, као што траје и љубав према жени. А племените и вредне даме су само искористиле овај дан да то и покажу. Унапред се радујемо још једној таквој изложби и надамо се да нећемо дуго чекати да је видимо.

М. Младеновић

ОПШТИНСКО УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА У КИКИНДИ

Озваничено – своје на своме

Крајем прошле године Покрајински завод, Служба за катастар непокретности у Кикинди, донела је у корист Општинског удружења пензионера решење за упис права

В. Силвестер испред зграде у којој је Дом пензионера

коришћења простора у Улици војводе Путника, број 37. Тиме је званично део овог објекта, приземље површине веће од 300 метара квадратних, укњижено на Општинско удружење пензионера. Тек сада је правно спроведено оно што је 1974. године, када је строго наменски изграђено, уговорено са тадашњим предузећем за газдовање стамбеним зградама.

– Овим је коначно правно регулисано састајалиште пензионера у граду, као и седиште служби које пружају услуге и члановима са села. Додуше, ни свих ових година до сада нисмо имали већих проблема – каже Велизар Силвестер, председник Удружења пензионера кикиндске општине.

Клуб за дневни боравак

Силвестер истиче да Клуб за дневни боравак много значи за окупљање старијих житеља, а сала служи и за пробе и наступе Културно-уметничког друштва пензионера „Сунчана јесен“. Ту се често организују дружења и одржавају културно-забавне манифестације.

Погодност за кориснике свих просторија у кикиндском Дому пензионера представља и чињеница да је пензионерско Удружење уврштено међу повлашћене потрошаче енергије даљинског грејања. ЈП „Топлана“ је то омогућило свим хуманитарним организацијама у граду.

С. Завишић

У ЧАСТ КОЛАЧА

Седми Етно-фестивал женског стваралаштва „Сремски колач“, одржан недавно у Руми, окупио је више од 30 актива жена и појединаца, а своје умеће показали су и пекари. Они су се и овога пута такмичили у прављењу сланих, слатких и славског колача под геслом „И кад прођу славе, остаје колач“. Ролати, пите, штанглице, куглице, шапце, ванилице, штрудле, гибанице, кифле са шунком, погачице са дрождином, пита са кромпиром и месом... Све те слатке и слане ђаконије са маштовито аранжираних столова мамиле су посетиоце и подсећале на колаче који су некада мирисали у сремским домаћинствима.

Жене из Руме, Моровића, Павловаца, Мартинаца, Вогња, Шашинаца и других места дале су и овог пута допринос очувању традиције, трудећи се да старе рецепте отргну од заборава. Поред колача, били су изложени везени пешкири, хеклани и шлингани столњаци, као и бројни предмети који су се некада користили у домаћинству. Готово за сваким штандом могле су се видети жене у народним ношњама, које су многе од њих саме и сашиле. Први пут на фестивалу су учествовале и жене из Обровца, затим, „Мајкина радионица“ из Баноштра, Етно-кућа „Гргуревци“, као и фирма „Сердарски“ из Новог Сада. Специјални гости били су рукометаши и руководство „Трепче“ из Косовске Митровице.

Учеснике, госте и посетиоце најпре је поздравио Горан Вуковић, председник општине Рума, а фестивал је потом отворио Сава Алишић, начелник Сремског округа.

– Ово је једна од основних манифестација у туристичкој понуди Срема. Када Сремице праве колаче, оне у њих додају

посебан зачин, а то је део њихове душе. Захваљујем свим учесницама које су нам својим умећем овај тмурни дан освежиле ведрим бојама – рекао је Сава Алишић.

Седми фестивал здраве хране организовали су и овога пута Туристичка агенција „Панонијатурс“ из Руме и Завичајно друштво „Теочин“ из Јаска.

– Многи сматрају да је седма година кризна, међутим, по броју окупљених учесница и онемо што су показале, то на срећу није случај са „Сремским колачем“. Ако хоћемо да градимо будућност, морамо да чувамо традицију – истакао је Петар Димитријевић, председник Завичајног друштва „Теочин“, захваливши женама на уложеном труду и жељи да прикажу своје умеће.

Према оцени жирија, најбоље слаткише умесиле су чланице Актива жена из Вогња на чијем је штанду било 36 врста колача; прва награда за слане колаче припала је удружењу жена „Мајка Ангелина“ из Гргуреваца, док су најбољи славски колач направиле Павловчанке. Плакету за етно-поставку добило је удружење жена „Десанка Максимовић“ из Шашинаца. Признања најбољим екипама уручио је Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова, који је истакао да све жене које су дошле на овај фестивал здраве хране заслужују да буду награђене.

Велико интересовање у Руми изазвала је и Катарина Јуришић која је направила „салчић“ за Гинисову књигу рекорда тежи од 12 килограма.

– За све претходне манифестације правила сам „салчић“ и сваке године повећавала његову тежину. Он увек стоји крај улаза и заштитни је знак фестивала – каже Катарина.

Жене из Шашинаца – најбоља етно поставка

Овај колач, који се у Срему најчешће меси за време свињокоља, посетиоци су појели у сласт, као и многе друге изложене слаткише и слана пецива.

Током етно-фестивала учеснике и госте у хали спортова забављали су тамбураши. Музичари нису штедели жице, а поједине Сремице због њихове песме и свирке нису марили за паре. У пригодном програму учествовали су играчи Ансамбла народних игара и песама „Бранко Радичевић“, а своје стихове о Срему казивао је песник Радивој Прокопљевић Прока из Петровчића. Посетиоце је разгалила и Јасмина Вукмановић са сремским бећарцима које сакупља.

Учесници и организатори манифестације на крају су били задовољни, а нарочито су били срећни посетиоци, који су колаче могли да понесу и кући. Осми „Сремски колач“, етно-фестивал који се организује у сврху туристичке пропаганде овог дела Војводине, заказан је за фебруар 2012.

Д. Р.

Актив жена Вогњан

Награђени такмичари

ПИРОТ

Осмомартовско дружење пензионера

Заједничко дружење инвалида рада Пирота и Прокупља и пензионера „Тигра“ организовано је ове године у вили „Дијана“ у Пироту. Гостима из Прокупља омогућена је посета фабрикама „Тигар Обућа“ и „Тигар Техника гума“, а након обиласка производње дружење је настављено уз музику и заједнички ручак. Прокупчани су уз пуно похвала и лепих утисака отишли из Пирота, до следећег сусрета.

М. А.

ЖИТОРАЂА

Обезбеђују угаљ

Зима тек што је прошла, а пензионери у Житорађи већ размишљају о наредној. У питању је обезбеђење грева.

У Општинској организацији пензионера у овој топличкој општини увелико уговарају угаљ за зиму 2011/12. Да ли због овогодишње хладне зиме или не, тек интересовање пензионера да на време обезбеде потребне количине угља је велико.

– На основу интересовања наших чланова биће потребно да обезбедимо око 1.200 тона угља. Са рудником Колубара имамо дугогодишњу и успешну сарадњу, па очекујемо да ћемо моћи да изађемо у сусрет свим пензионерима – каже председник Удружења, Томислав Ристић.

Ако се остваре прогнозе, биће то дупло више угља него ове зиме када је набављено 662 тоне.

Ж. Д.

ТРГОВИШТЕ

Дружење побратима

Недавно су се у Трговишту дружили чланови Општинске организације инвалида рада из овог места и из Врања и Лесковца. Организован је и турнир у шаху, екипно и појединачно. Победила је екипа Врања у обе конкуренције а друго место је освојила екипа Трговишта. Најуспешнији такмичар био је Момчило Трајковић из Врања.

Дружење је настављено обиласком Фабрике дечјих креветића у Радовници, Фабрике тепиха у Доњем Стајевцу, као и цркве Света тројица у Доњој Трници, која је под заштитом државе.

– У овој години сусрети ће бити чешћи, масовнији, и у сарадњи са суседним удружењима из Македоније – рекао је на расстанку домаћин Станоје Станојковић.

Р. С.

ПРИЈЕПОЉЕ

Удружење помаже колико може

Од 43.000 житеља општине Пријепоље сваки шести је пензионер. Инвалидских је највише, зато Удружење пензионера чини све што може да ублажи њихов тежак положај. О томе Милан Пузовић, председник Удружења, каже:

– Прошле године смо за чланство набавили близу 2.500 тона грева и доста намирница, и то по знатно нижим ценама и повољнијим условима плаћања од оних у локалној трговини. За двадесетак најсиромашнијих Удружење је обезбедило скромну помоћ. О трошку Фонда ПИО око 60 чланова ове организације користило је десетодневни бањски опоравак. Поред тога, Удружење је са управом Прибојске бање уговорило десетодневно коришћење купалишних базена за 120 својих чланова. Они су за превоз аутобусима плаћали само по 200 динара дневно, а остале трошкове сносило је Удружење.

Милан Пузовић

По Пузовићевим речима, при општинској организацији пензионера активно ради Друштво за спорт и рекреацију инвалидних лица. На такмичењу у Сокобањи ово друштво је у екипном пласману заузело друго место.

Захваљујући помоћи општине Пријепоље, пензионери у локалном приградском саобраћају уживају попуст од 20 одсто, а за мандата садашњег председника Удружење је повратило у своје власништво и реновирало ресторан „Јабучка“.

Ђ. М.

СВРЉИГ

Много посла за стоматологе

Запослени у стоматолошкој служби Дома здравља „Доктор Љубинко Ђорђевић“ у Сврљигу ових дана су ангажовани на изради бесплатних зубних протеза за пацијенте старије од 65 година и са примањима нижим од 13.000 динара. Интересовање је велико па сврљишки зубари имају пуне руке посла. Илустрације ради, у октобру прошле године урађено је само пет зубних протеза, а у јануару ове године чак десет пута више – педесет.

– За овако велики посао имамо свакодневне набавке материјала – каже директор овог Дома здравља, др Александар Игњатовић.

Пацијентата ће и даље бити јер је у општини Сврљиг близу 70 одсто становништва старије од 65 година, половина пензионера прима најниже пензије, а ни жеља за естетиком и функционалношћу није мала. Интересовање и даље расте, а јављају се и пацијенти из суседних средина. Не треба подсећати колико је важно да зуби буду здрави, па је ова акција сврљишког Дома здравља значајна и за развој здравствене културе пацијентата.

Кухиња Црвеног крста

У кухињи Црвеног крста у Сврљигу дневно се спрема 260 оброка, а пуни капацитет биће 450 порција. Потребе су веће и од тога јер се 700-800 људи већ пријавило за ову врсту помоћи, а сваке године их је све више. Када се вратимо деценију уназад, на почетак рада кухиње, видимо колико смо сада сиромашнији јер се тада стидљиво јављало до 20 особа. Корисници кухиње су лица у статусу социјалне помоћи, она најсиромашнија, са најнижом пензијом, као и старе изнемогле особе у удаљеним планинским селима ове средине.

Средства за рад кухиње ЦК Сврљига обезбедо је Црвени крст Србије са донаторима и локална самоуправа, па ће тако „казан“ радити до краја ове године. Проблем, како истиче секретар ЦК Сврљига, Стеван Стојановић, јесте и сама подела оброка. Разуђеност општине и удаљеност корисника и до 20 километара наводи на размисање да се уместо топлог оброка у тим местима деле пакети хране. По садашњим списковима исказане су потребе за 1.700 пакета.

С. Ђ.

ВОЖДОВАЦ

Равноправност полова

Крајем фебруара одржана је Годишња скупштина Удружења пензионера београдске општине Вождовац на којој су анализирани активности у прошлој години и истакнути примери успешног рада и добре праксе.

Посебно је разматран рад Актива жена који је у овом удружењу основан 31. 3. 2010. године. Актив жена с правом носи назив актив јер веома вредно ради. Чланице које су добровољно приступиле Активу не пропуштају прилику да сваке среде дођу на састанак иако раде у веома тешким условима. Сусрети су обележени позитивном климом, теме које се обрађују су врло занимљиве, па су и Програм и План рада успешно реализовани. Започети пројекат „Ми имамо нас“, који се заснива на психосоцијалној подршци свим чланицама и омогућава да свака појединачно испољи своје креативне и друге способности, успешно се наставља.

Значајно је истаћи да је Актив жена својим деловањем обезбедио адекватну примену Закона о равноправности полова – при изборима је обезбеђено да жене са 60 одсто учествују у органима Удружења општине Вождовац према структури чланства, што је несумњиво јединствен случај на подручју Београда.

Д. В.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,
Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Без просторије за дружење

У подрајачком селу Славковица, код Љига, живи око две стотине пензионера. Већина њих је пензију остварила из радног односа, а мањи број из других делатности. Иако је, после Љига, ово најбројнија организација у љишкој општини, она у свом селу нема просторије за дружење, што им јако недостаје.

У овом селу је донедавно постојао Пензионерски клуб где су се овдашњи трећедобаши састајали и проводили своје пензионерске дане, али је он затворен због недостатка новчаних средстава за његово

одржавање. Трудили су се овдашњи пензионери да свој клуб некако одрже, али у томе нису успели.

Поред тога, у овом селу мањка и рад Месне организације, која никако да оживи своју активност. Баш због тога се многи овдашњи пензионери учлањују у љишку организацију.

Ипак, Драгослав Илић, председник љишких пензионера, каже да они стално настоје да побољ-

шају рад Месне организације пензионера у Славковици и верују да ће у томе убрзо и успети.

Светолик Минић

Некад и сад

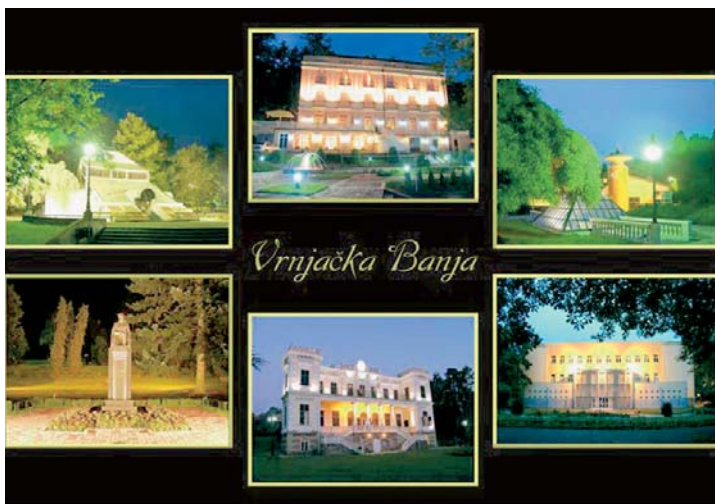
Санаторијско и бањско лечење

За санаторијско и бањско лечење утрошено је у 1936. години 19.122,635 динара или 6,55 одсто од прихода или по члану 31,03 динара. Број упућених у лечилишта и опоравилишта износио је у 1936. години 3.772, и то 2.479 мушких, 1.277 женских и 16 породичних чланова. У бањска лечилишта било је упућено 1.430 болесника, и то 1.077 мушких, 351 женских и два породична члана. Може се оправдано рећи да су наша лечилишта, опоравилишта и бањска лечилишта болнице своје врсте, то јест болнице за специјалистичко лечење оних болесника којима је таково лечење медицински индицирано.

(Средишњи уред за осигурање радника, Загреб, 1936)

Бесплатно у бање и ове године

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање и ове, као и претходних година, омогућио је пензионерима одлазак на бесплатан десетодневни одмор у неку од 25 бања и лечилишта у Србији. Одлуком Управног одбора Фонда за ову сврху издвојено је 252 милиона динара, што је 0,1 одсто прихода остварених од доприноса (по Закону о ПИО), а средства ће се расподелити филијалама према броју корисника. На опоравак ће отићи око 9.500 старосних, инвалидских и породичних пензионера свих категорија чије су пензије ниже од 20.372 динара. Бесплатан опоравак подразумева и лекарски преглед, терапију, као и трошкове превоза у висини цене аутобуске, односно возне карте другог разреда. На редослед на ранг-листи утицаће висина пензије, дужина стажа осигурања, дужина коришћења пензије, а корисници права на негу и помоћ добијају и додатних 10 бодова. Под једнаким условима, предност ће имати старији корисник пензије.

Ј. О.

Стаж по више основа

В. З. – Лозница: Рођена сам 1959. године. Отац ми је плаћао доприносе за ПИО по основу пољопривреде 13 година, и то од 1986. до 1999. године. По другом основу осигурања имам још 10 месеци стажа који ми је уписан у радну књижицу. Сада живим у Француској где сам једно време радила, а тренутно примам материјално обезбеђење по њиховом закону. Да ли ћу имати право на пензију са одређеним годинама живота на основу стажа који је уплаћивао мој отац и стажа који ми је уписан у радну књижицу?

Одговор: За остваривање права на старосну пензију за жену минимални услов је 60 година живота и 15 година стажа осигурања. Ви у Србији имате близу 14 година стажа осигурања, што није довољно за остваривање права, али ако имате стаж у Француској и са тим стажом имате 15 и више година стажа, моћи ће-

те да остварите једног дана право на пензију, јер Србија има потписан споразум о социјалном осигурању са Француском. Савет Вам је да регулишете све формалности око стажа у Француској, па када испуните услов за пензију, захтев поднесите у држави у којој тада будете имали пребивалиште.

Нема услова за пензију

Градимир Здравковић – Вучје: Рођен сам 8. 10. 1952. године и имам 33 године и девет месеци радног стажа у Србији, а у Словенији сам остварио три године и три месеца стажа. Када и како могу да остварим право на пензију јер ћу тешко наћи посао у овим годинама, а и здравље ми је нарушено?

Одговор: Право на старосну пензију са овим стажом који наводите можете остварити тек када навршите 65 година живота. Уколико наставите да радите, морате радити још најмање три године, тј. док не навршите 40 година стажа осигурања. Независно од тога за коју варијанту ћете се одредити, саветујемо Вам свакако да поднесете захтев за потврђивање стажа у Словенији да бисте скратили поступак за остваривање права на пензију када за то

дође време. Такође, стаж навршен у Србији проверите, да ли је покривен уплаћеним доприносима у целисти. Уколико имате могућности, можете се одлучити и за уплату доприноса по члану 15 Закона о ПИО и на тај начин надоместити недостајући стаж до 40 година. Ово уз напомену да се овде ради само о доприносима за ПИО, док бисте здравствено могли да се осигурате преко члана породице или преко Националне службе за запошљавање.

Оснивач привредног друштва

З. С. – Београд: Отишао сам у старосну пензију у децембру 2001. године са 37,5 година радног стажа. Од 1. 1. 2005. до 31. 8. 2007. године уплаћивао сам доприносе по решењу Пореске управе као оснивач привредног друштва, а од 1. 9. 2007. године засновао сам радни однос у истом друштву. У децембру 2010. године сам поднео захтев за одређивање новог износа пензије по основу плаћања доприноса као оснивача привредног друштва. Међутим, добио сам решење којим се мој захтев одбија на основу чл. 121, ст. 1 Закона о ПИО. Да ли измена Закона о ПИО, чл. 82а, постоји могућност одређивања новог износа пензије закључно са 31. 8. 2007. године, тј. са даном када ми је престало осигурање као оснивачу привредног друштва?

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Одговор: Вама је свакако познато да чл. 82а Закона о ПИО говори о остваривању права на старосну пензију, а не о корисницима старосне пензије из чл. 121 Закона о ПИО. Самим тим, чл. 82а се може применити само на оне који остварују право на старосну пензију, а не и на кориснике пензије. У случају да претпоставимо да ипак чл. 82а може да се примени и на кориснике пензије којима тре-

ба одредити нов износ пензије у смислу чл. 121 Закона о ПИО, Ви сте до 2007. године били осигураник самосталних делатности, а од 2007. године сте и осигураник запослени у истом привредном друштву. Морамо да Вам кажемо да је запослење приоритетно осигурање по чл. 10 Закона о ПИО у односу на самосталну делатност, тако да ни по том основу не би могао да се примени члан 82а на Ваш случај.

Стаж на сестру

Милан В. – Београд: Уплаћивао сам доприносе по члану 15 Закона о ПИО извесно време док се нисам запослио. Након тога сам добио решење о престанку својства осигураника по чл. 15 Закона о ПИО, у коме је тачно наведен период за који сам уплаћивао доприносе. Да ли могу, и под којим условом, да поменути стаж осигурања уступим сестри, тим пре што је лошег здравственог стања и постоје наговештаји њеног превременог пензионисања? Напомињем да поменути стаж нисам уписао у радну књижицу.

Одговор: Уплата доприноса по члану 15 Закона о ПИО је лично право и не може се преносити на другу особу, нити можете да се одрекнете уплаћеног и призна-

тог стажа. То што наведени стаж нисте уписали у радну књижицу не мења чињеницу да сте овај стаж уплаћивали за себе, по решењу Фонда ПИО.

Колико до пензије

Милица Белић – Кула: Рођена сам 27. 12. 1955. године. Радни однос ми је престао због стечаја фирме. Имам 30 година радног стажа, од тога 13 година на бенефицираном месту 12/14. Молим да ми одговорите када испуњавам услов за старосну пензију?

Одговор: Под претпоставком да су подаци о ефективном и бенефицираном стажу потпуно тачни, тј. да је све покривено уплаћеним доприносима за пензијско и инвалидско осигурање, Ви имате укупно 32 године и два месеца стажа осигурања, а старосна граница може да Вам се снизи за две године по основу

стажа са увећаним трајањем. Уколико се ништа не промени у Вашем стажу, захтев за пензију можете поднети када навршите 58 година живота јер ћете са снижењем старосне границе у том тренутку имати 60 година живота, што је по важећим прописима довољно за осигурања жену да оде у старосну пензију.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ОМЕТАЊЕ НЕЧИЈЕГ РАДА	ГРАД У ИТАЛИЈИ	МУШКО ИМЕ	БОРИЛИШТЕ	УСИЈАНА ВУЛКАНСКА МАСА	РЕЧНО ОСТРВО	КУХИЊСКИ ПРИБОР, СЛИЧАН ТАЊИРУ
СО ОКСАЛНЕ КИСЕЛИНЕ							
ПРЕРАЂИ- ВАЊЕ							
МЕСТО У СРБИЈИ							
МРАК, ТАМА						СИМБОЛ АЗОТА КОМПОЗИ- ТОР, ГАЕТАНО	
ИТАЛИЈАН- СКИ ФУДБАЛ- СКИ КЛУБ					ПОТВРДНА РЕЧ ЈЕДНА ДИМЕНЗИЈА		
СТАРО ЕТРУРСКО БОЖАНСТВО				ПИСАЦ, БЕРНАРД ПОДМЕТАТИ МИНЕ			ИМЕ НАУЧНИКА ЊУТНА
РУЖ ЗА УСНЕ (МН.)							
ОЗНАКА ЗА ЦЕНТ	ИМЕ РАНИЈЕ ГЛУМИЦЕ МОНРО	ПЕРУНИКА ДЕТАЉНО ОБРАЂЕН ПРЕДМЕТ					
ВРСТА РЕЧИ							
АУСТРИЈСКА КЊИЖЕВНИ- ЦА, ЕЛФРИДЕ							
РОМАН ЛАЗОША ЗИЛАХИЈА							ИЗОЛАЦИЈА БОЛЕСНИКА
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ИНД. БРУСНОГ АЛАТА				ИВАН КРИЛОВ АРАПСКО ЖДРЕБЕ		
СКУП БРО- ДОВА ЈЕДНЕ ДРЖАВЕ						ОЗНАКА ЗА АЛТ ПОРЕЗ НА ПОТРОШЊУ	
ЛИРСКИ ПЕСНИК							
ИМЕ ПЕВАЧИЦЕ БЕКУТЕ				ГРАД У АПУЛИЈИ ЛЕТЊИКОВАЦ			
ОЗНАКА СЕВЕРА		ТЕЛЕВИЗИЈА (СКР.) ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			ОЗНАКА КАНАДЕ ЗАСЕК НОЖЕМ		
ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА			ВРСТА РУДЕ ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ				
СТАНОВНИЦИ ЕНГЛЕСКЕ							
ПОСТ КОД МУСЛИМАНА							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: часност, артикал, Јерко, конопац, омалати, ведета, ст, тила, капи, им, иронија, татар, его, а, а, капелан, стилист, Патаја, елиса, с, ри, т, кт, тн, Ибар, какаду, задатак

Игњат Гагало

Молим за реч

Играли бисмо ми како они свирају, али им је оркестар тотално раштимован.

Испред Скупштине се у априлу очекује велики дерби: стиropop против црвеног тепиха.

Гувернер је изјавио: „Нећемо штампати паре“! Па, шта је то остало од наше слободе штампе?

Тек што је прошао Свети Сава, поскупео је хлеб „сава“. Први април је досад био Дан шале, а одсад ће бити Дан поскупљења струје.

Од аграра бисмо наредних година могли да зарадимо и до 10 милијарди евра, али нећемо. То је наш чувени српски инат.

Премијер је најавио освежење у Влади Србије, па ће убудуће на састанцима бити отворен прозор.

Мада кажу да је спанаћ добар лек против главобоље, даме се радије одлучују за Попаја.

Дејан Патаковић

Лековите мисли

Они који једу једноличну храну свакако не би требало да буду – дволични.

Кад вас неко држи у шаци, морате да му гледате кроз прсте.

Судећи по ценама, одавно смо у Европи.

Млади брачни парови, као и шумско цвеће, ретко стекну кров над главом.

Где производња шепа, плата је вечити инвалид.

Живот је као добош торта. Да би се дошло до слатког дела, често се полеме зуби.

Наша политичка ситуација је као филм. Све зависи од монтаже.

Како да кренем у Европу кад са овом ситнином не могу ни до пијаце?!

Душан Старчевић

Мисодраг Величковић